

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

Β΄ Λυκείου

Τίτλος:

«Ας μιλήσουμε για τον ρατσισμό»

Συγγραφή: ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΣΕΦΕΡΛΗ

Εφαρμογή: ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΣΕΦΕΡΛΗ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2013

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας λογοτεχνίας: Βασίλης Βασιλειάδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμασούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Ας μιλήσουμε για τον ρατσισμό

Εφαρμογή σεναρίου

Παναγιώτα Σεφερλή

Δημιουργία σεναρίου

Παναγιώτα Σεφερλή

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Β΄ Λυκείου

Σχολική μονάδα

2ο Γενικό Λύκειο Χολαργού

Χρονολογία

Από 26-03-2013 έως 15-04-2013

Διδακτική/θεματική ενότητα

2^η ενότητα: Βιογραφικά είδη, θέματα για συζήτηση και έκφραση – έκθεση σχετικά με τον χαρακτηρισμό ατόμου, τις στερεότυπες αντιλήψεις, τον φυλετικό και κοινωνικό ρατσισμό.

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

Έξι διδακτικές ώρες.

Χώρος

I. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: εργαστήριο πληροφορικής (για την παραγωγή των κειμένων), αίθουσα διδασκαλίας εξοπλισμένη με διαδραστικό πίνακα ή υπολογιστή και προβολικό (για την παρουσίαση στην ολομέλεια).

II. Εικονικός χώρος: το wiki της τάξης.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Δεν απαιτούνται ιδιαίτερες γνώσεις και δεξιότητες εκ μέρους των μαθητών για την υλοποίηση του σεναρίου, ωστόσο θα διευκόλυνε η προηγούμενη εμπειρία τους στη συνεργατική γραφή και, μάλιστα, στο περιβάλλον του επεξεργαστή. Συνακόλουθα, είναι απαραίτητος ο αριθμός υπολογιστών να είναι αντίστοιχος των ομάδων. Εφόσον τα παραγόμενα κείμενα αναρτηθούν στο wiki ή σε άλλο περιβάλλον του web 2.0, είναι απαραίτητη η εξοικείωση του διδάσκοντος με τα περιβάλλοντα αυτά.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Παναγιώτα Σεφερλή, Ας μιλήσουμε για τον ρατσισμό, Νεοελληνική Γλώσσα Β΄ Λυκείου, 2013.

Το σενάριο αντλεί

--

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Πρόκειται για την παραγωγή συνεργατικού γραπτού λόγου εκ μέρους των μαθητών πάνω στο θέμα του ρατσισμού. Η κάθε ομάδα, έχοντας στη διάθεσή της ένα κείμενο αφετηρίας το οποίο θίγει μια όψη του ρατσισμού, φανερή ή λανθάνουσα, δημιουργεί

το δικό της κείμενο, υιοθετώντας συγκεκριμένο ρόλο και οπτική γωνία υπό την οποία ερμηνεύει το φαινόμενο. Τα ζητούμενα κείμενα καλύπτουν ένα, σχετικά ευρύ, ρεπερτόριο κειμενικών ειδών: επιστολή, ημερολόγιο, προσωπική αφήγηση, άρθρο και ομιλία. Ο σκοπός είναι, όχι μόνο να ασκηθούν οι μαθητές στα συγκεκριμένα είδη, αλλά, υιοθετώντας συγκεκριμένο ρόλο, να αναπτύξουν ως έναν βαθμό την ενσυναίσθησή τους απέναντι στον άλλο, τον ξένο, το διαφορετικό.

Η συνεργασία σε επίπεδο ομάδας και ολομέλειας καθώς και τα παραγόμενα προϊόντα έδειξαν ότι οι μαθητές μπόρεσαν να μετακινηθούν και να διαπραγματευτούν ζητήματα σχετικά όχι μόνο με τον ρατσισμό, αλλά και με τις διαδικασίες της γραφής και πρόσληψης των κειμένων. Η ανάρτησή τους στο wiki της τάξης, με τη μορφή αφιερώματος, προσέδωσε έναν χαρακτήρα αυθεντικότητας στην όλη μαθησιακή διαδικασία (Collis & Moonen 2005).

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Η συνεργατική παραγωγή των κειμένων παραπέμπει σε κονστρουκτιβιστικού τύπου μαθησιακές διαδικασίες. Η διαπραγμάτευση των εννοιών του ρατσισμού, των στερεοτύπων και των προκαταλήψεων γίνεται στο πλαίσιο της ομάδας και, ευρύτερα, στο πλαίσιο της ολομέλειας. Την από κοινού οικοδόμηση της γνώσης ενισχύει η ανάρτηση των μαθητικών κειμένων στο περιβάλλον του ιστολογίου ή του wiki. Κατ' αυτόν τον τρόπο τα κείμενα ανακοινώνονται και διαμοιράζονται τόσο στο πλαίσιο της φυσικής κοινότητας/τάξης όσο και στο πλαίσιο της ψηφιακής, παρέχοντας τη δυνατότητα στους μαθητές να έχουν συνεχή πρόσβαση στο μαθησιακό υλικό και να συμμετέχουν ενεργά στη διαδικασία πρόσληψής τους με την κατάθεση σχολίων (Μπαλά κ. ά. 2011).

Το ζητούμενο για τον εκπαιδευτικό είναι η διαμόρφωση ενός παιδαγωγικού πλαισίου, σύμφωνου με την παιδαγωγική των γραμματισμών, που επιτρέπει στους μαθητές να συμμετέχουν ενεργά στη διαδικασία μάθησης, δηλαδή στην πρόσληψη και την παραγωγή κειμένων. Ειδικότερα για τα φιλολογικά μαθήματα, που μας ενδιαφέρουν εδώ, τα υπό διαπραγμάτευση κείμενα είναι κείμενα που έχουν νόημα για τους μαθητές και δημιουργούν προϋποθέσεις για μια κριτική προσέγγισή τους. Πώς μεταφράζεται αυτό σε επίπεδο τάξης; Ότι ο λόγος των μαθητών θεωρείται ισοδύναμος με αυτόν του δασκάλου. Ότι οι μαθητές, ως πολιτισμικά υποκείμενα, φέρουν τις δικές τους αναπαραστάσεις και προσδίδουν τις δικές τους σημασίες στα κείμενα. Ότι ο ρόλος του δασκάλου είναι, ακριβώς, να ενθαρρύνει την εξωτερίκευση των αναπαραστάσεων αυτών και την προσωπική νοηματοδότηση των κειμένων εκ μέρους των μαθητών. Με αυτές τις προϋποθέσεις δημιουργούνται συνθήκες διαλόγου μεταξύ των πολιτισμών, μεταξύ του κυρίαρχου λόγου του σχολείου και των λόγων που φέρουν τα υπό διαπραγμάτευση κείμενα αλλά και των λόγων που φέρουν οι ίδιοι οι μαθητές (Χατζησαββίδης χ. χ.).

Τέλος, με την παραγωγή γραπτού λόγου στο περιβάλλον του επεξεργαστή, οι μαθητές συνειδητοποιούν σταδιακά ότι το γράψιμο δεν αποτελεί μία εφάπαξ και στατική διαδικασία, αλλά ότι απαιτεί διαδοχικές αναγνώσεις και γραφές, πειραματισμούς, εναλλακτικές εκδοχές μέχρι την τελική. Η ρευστότητα του ηλεκτρονικού κειμένου απελευθερώνει από τις πρακτικές δυσκολίες του χειρόγραφου (μουτζούρες, νεότερες προσθήκες με «αστεράκια», γράψιμο από την αρχή του κειμένου) και ενισχύει τον συλλογικό πειραματισμό (Κουτσογιάννης 1998).

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Η μορφή των σύγχρονων πολυπολιτισμικών κοινωνιών αναδεικνύει ως ζητούμενο την αναθεώρηση των στάσεων των υποκειμένων απέναντι σε ό,τι θεωρούν ξένο, άγνωστο, διαφορετικό, αλλότριο, ως προς τα φυλετικά χαρακτηριστικά, τη γλώσσα, τη θρησκεία, την κουλτούρα, το φύλο, τις σεξουαλικές επιλογές ή άλλα κοινωνικά χαρακτηριστικά. Από τη στιγμή που οι ποικίλες ετερότητες αποτελούν εγγενές χαρακτηριστικό του σύγχρονου σχολείου και η αποδοχή και αρμονική συνύπαρξη βασικό αίτημα, η μαθησιακή διαδικασία θα πρέπει να ενσωματώσει τέτοιες δράσεις που βοηθούν τα παιδιά και τους εφήβους να διαχειρίζονται αποτελεσματικά ζητήματα που έχουν να κάνουν με την προβολή του εγώ, τον φόβο και την αποδοχή του άλλου, τη βία, την προκατάληψη, τα στερεότυπα κτλ. Στο πλαίσιο μιας τέτοιας προβληματικής αναμένουμε από τους μαθητές:

- Να προβληματιστούν σχετικά με την εσωτερίκευση στερεοτύπων και προκαταλήψεων απέναντι σε ανθρώπους ή ομάδες που θεωρούν διαφορετικούς/ές, ξένους/ες και τις συνέπειες που επιφέρουν τέτοια εδραιωμένα σχήματα και συμπεριφορές σε άτομα και σύνολα.
- Να αναπτύξουν ικανότητες ενσυναίσθησης, υιοθετώντας τον ρόλο και την οπτική του άλλου και διαφορετικού.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Η υιοθέτηση ενός ρόλου και μιας οπτικής γωνίας συνεπάγεται και γλωσσικές επιλογές σε επίπεδο λεξιλογίου και γραμματικοσυντακτικών δομών, αλλά και ύφους που προσιδιάζει στην κατάλληλη περίσταση. Το είδος κειμένου, όπως και οι αποδέκτες, καθορίζουν επίσης επιλογές σε επίπεδο μακροδομής. Με βάση τα παραπάνω οι στόχοι, οι σχετικοί με τη γλώσσα, είναι:

- Να ασκηθούν στην παραγωγή κειμενικών ειδών, όπως αυτών της επιστολής, του ημερολογίου, της προσωπικής αφήγησης, του άρθρου και της ομιλίας (προσχεδιασμένου προφορικού λόγου), οργανώνοντας το γλωσσικό υλικό βάσει των συγκεκριμένων ειδών.
- Να προσαρμόσουν το ύφος τους ανάλογα με την περίσταση επικοινωνίας (ρόλος ομιλητή/γράφοντος, αποδέκτες, είδος κειμένου).
- Να τοποθετηθούν πάνω στο ζήτημα του ρατσισμού, υιοθετώντας συγκεκριμένο ρόλο και οπτική γωνία.

Γραμματισμοί

Το αίτημα της διαχείρισης προβλημάτων που έχουν να κάνουν με τη συνύπαρξη και συνεργασία στο πλαίσιο μιας κοινότητας και της ανάπτυξης ενεργούς και κριτικής στάσης απέναντι στα κοινωνικά δρώμενα σχετίζεται άμεσα με το γλωσσικό μάθημα, εφόσον μέσω της γλώσσας, κατά κύριο λόγο, ρυθμίζεται η κοινωνική ζωή και οι σχέσεις με τους άλλους. Η σύγχρονη πραγματικότητα, εκτός από το στοιχείο της ετερότητας, διαμορφώνεται από την ευρύτατη διάδοση των ΤΠΕ σε κάθε πεδίο και μορφή επικοινωνίας, γεγονός που πρέπει να λάβουμε υπόψη στον σχεδιασμό εκπαιδευτικών προγραμμάτων και σεναρίων (Κουτσογιάννης 2011). Επομένως, οι στόχοι σχετικά με τους γραμματισμούς είναι:

- Να ασκηθούν στη συνεργατική γραφή, εφόσον η νέα πραγματικότητα, είτε ως σύνολο ετεροτήτων είτε ως κοινωνία των πολυγραμματισμών και της κοινωνικής δικτύωσης, υπαγορεύει κατά κάποιον τρόπο τέτοια συνεργατικά μοντέλα.
- Να ασκηθούν στο περιβάλλον του επεξεργαστή κειμένου αξιοποιώντας τον ως μέσο πρακτικής γραμματισμού.
- Να εξοικειωθούν με το δυναμικό χαρακτήρα της γραφής, πειραματιζόμενοι με επάλληλες γραφές, μετατροπές, προσθαφαιρέσεις και βελτιώσεις του αρχικού κειμένου.

- Να αναγνώσουν δημιουργικά και κριτικά πολυτροπικά κείμενα.

Διδακτικές πρακτικές

Οι μαθητές ενθαρρύνονται να εκφράσουν το δικό τους λόγο πάνω στις σύγχρονες όψεις του ρατσισμού, συνεργαζόμενοι προς την επίτευξη ενός τελικού προϊόντος που είναι το δικό τους κείμενο. Το μαθησιακό υλικό οικοδομείται σταδιακά στο πλαίσιο της ομάδας/κοινότητας από όλους τους μαθητές. Μια τέτοια προσέγγιση υπαγορεύει στόχους όπως:

- Να αναπτύξουν δεξιότητες συνεργασίας και να διευρύνουν την οπτική τους πάνω σε κρίσιμα ζητήματα κοινωνικής συμβίωσης, προάσπισης των δικαιωμάτων και αποδοχής του άλλου.
- Να αναπτύξουν στάση σεβασμού προς τους συμμαθητές τους όχι μόνο κατά την παραγωγή των κειμένων αλλά και κατά την παρουσίασή τους.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Πέρα από το γεγονός ότι στην ενότητα των «Βιογραφικών ειδών» του σχολικού εγχειριδίου προτείνεται ως θεματικός κύκλος για παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου ο ρατσισμός και οι συναρτώμενες με αυτόν έννοιες, όπως τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις, η 21^η Μαρτίου, ως ημέρα κατά του ρατσισμού, μας έδωσε την αφορμή να συζητήσουμε για τον ρατσισμό και να δημιουργήσουμε το πλαίσιο εντός του οποίου οι μαθητές εκφράστηκαν και συνέθεσαν τα κείμενά τους.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Για το συγκεκριμένο θεματικό κύκλο το ΑΠΣ και οι [σχετικές οδηγίες](#) διατυπώνουν τον εξής στόχο: «να ευαισθητοποιήσει τους μαθητές γύρω από τα διάφορα κοινωνικά προβλήματα και να τους ενισχύσει στην προσπάθειά τους να κατανοήσουν και να

ερμηνεύσουν τον κόσμο που τους περιβάλλει. Ειδικότερα να κατανοήσουν και να ερμηνεύσουν τις ανθρώπινες σχέσεις καθώς και τις επιπτώσεις σε αυτές που προκαλούν οι διάφορες προκαταλήψεις και τα στερεότυπα».

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Οι ΤΠΕ αξιοποιούνται, καταρχάς, ως μέσα πρακτικής γραμματισμού για τη δημιουργία των κειμένων στο περιβάλλον του επεξεργαστή και την εξοικείωση των μαθητών με τον δυναμικό χαρακτήρα της γραφής (Κουτσογιάννης 1998). Κατά δεύτερον, το wiki αποτελεί περιβάλλον για την ανάρτηση των μαθητικών κειμένων, προσδίδοντας το ζητούμενο της αυθεντικότητας στις περιστάσεις επικοινωνίας (Μπαλά κ. ά. 2011).

Κείμενα

[Επιθέσεις εναντίον μεταναστών](#): Επιστολή του προέδρου της αφγανικής κοινότητας προς τον Έλληνα πρωθυπουργό.

[Κάνε τη διαφορά... μίλα τώρα](#): Βίντεο για τον σχολικό εκφοβισμό στο πλαίσιο σχετικής καμπάνιας από το «Χαμόγελο του παιδιού».

[Οι ρόλοι στο σχολικό εκφοβισμό](#): Βίντεο για τον σχολικό εκφοβισμό από τον όμιλο καινοτόμων δράσεων του Λεοντείου λυκείου Ν. Σμύρνης.

Κ. Χ. Μύρης, «Δίπτυχο», Περιοδικό *Η Λέξη*, τ. 184, αφιέρωμα «μετανάστευση και μετανάστες», σ. 165.

[ΑΜΕΑ-Ναύπακτος](#): Βίντεο για τους ανθρώπους που κινούνται με αμαξίδιο.

[Εγώ, ρατσιστής](#): Κόμικ σχετικά με τον ρατσισμό. Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο, 1998.

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

Α΄ φάση: εισαγωγική, εργαστήριο πληροφορικής, ολομέλεια, 26/03/2013 (1 ώρα):

Όπως αναφέραμε παραπάνω, η 21^η Μαρτίου μας έδωσε την αφορμή να θέσουμε το πρόβλημα προς επίλυση, τη δημιουργία δηλαδή ενός αφιερώματος με κείμενα των

μαθητών σχετικά με τις ποικίλες μορφές με τις οποίες εμφανίζεται σήμερα το ρατσιστικό φαινόμενο. Η πρόκληση ήταν να μετατοπίσουν την οπτική τους γωνία και να μουν στη θέση του άλλου, του διαφορετικού.

Η πρόκληση αντιμετωπίστηκε θετικά από το μεγαλύτερο μέρος της τάξης, εκφράστηκαν όμως και επιφυλάξεις από ορισμένους μαθητές, οι οποίοι επικαλέστηκαν δυσκολίες από τη μεριά τους να υιοθετήσουν μία διαφορετική ταυτότητα και οπτική. Τους εξήγησα ότι δεν ενδιαφέρει τόσο το αποτέλεσμα, η παραγωγή λ.χ. πολιτικά ορθών κειμένων, όσο η διαδικασία: να προβληματιστούν, να προσεγγίσουν με έναν διαφορετικό τρόπο το θέμα του ρατσισμού, περισσότερο βιωματικό και λιγότερο ακαδημαϊκό. Τους υπενθύμισα, επίσης, ότι η συγκεκριμένη δράση έρχεται ως συνέχεια της προηγούμενης που είχε ως θέμα της και αυτή τον ρατσισμό, εστιάστηκε όμως κυρίως στο φυλετικό και εθνικό στο πλαίσιο της σχολικής γιορτής για την 28^η Οκτωβρίου (βλ. εφαρμοσμένο σενάριο: Παναγιώτα Σεφερλή, Όταν η ιστορία παραλογίζεται, Νεοελληνική Γλώσσα Β΄ Λυκείου, 2012). Η τωρινή δράση θίγει και φαινόμενα κοινωνικού ρατσισμού και δίνει την ευκαιρία να διευρύνουμε την αρχική μας προσέγγιση. Έτσι, οι όποιες επιφυλάξεις κάμφθηκαν όταν είδαμε τα αναρτημένα στο wiki φύλλα εργασίας και τα αντίστοιχα κείμενα αφετηρίας, τα οποία παρουσιάζουν ποικίλες και διαφορετικές όψεις του φαινομένου. Συζητήσαμε, ακόμα, τις απορίες τους σχετικά με τα ζητούμενα κείμενα, τα οποία διαλέγονται με τα αντίστοιχα κείμενα αφετηρίας ως προς το θέμα, τα πρόσωπα που συμμετέχουν και, πιθανόν, ως προς το κειμενικό είδος (αναλυτικότερα βλ. Β΄ φάση).

Ένα άλλο θέμα που συζητήσαμε ήταν αυτό της συνεργατικής γραφής. Τρεις μαθητές εξέφρασαν τους φόβους τους για τη συμπαραγωγή γραπτού κειμένου ισχυριζόμενοι ότι το γράψιμο είναι μια μοναχική διαδικασία· ωστόσο, η πλειοψηφία των μαθητών προσπάθησε να τους καθησυχάσει με επιχειρήματα ότι είναι πλέον εξοικειωμένοι με την εργασία σε ομάδες και ότι η συνεργατική γραφή είναι μια πρόκληση που μπορεί να κάνει τη διαφορά στην παραγωγή γραπτού κειμένου στο

σχολείο, προσδίδοντας ενδιαφέρον στην όλη διαδικασία. Συνηγόρησα μοιραζόμενη μαζί τους την προσωπική μου εμπειρία όταν κλήθηκα να γράψω κείμενο μαζί με άλλους, τις αρχικές μου αντιστάσεις και τη σταδιακή αναθεώρηση αυτών, προσθέτοντας ότι στο μέλλον πολύ πιθανό να χρειαστεί να συμμετάσχουν σε τέτοιες συνεργατικές διαδικασίες, πόσο μάλλον τώρα που οι τεχνολογίες διαμορφώνουν ανάλογα περιβάλλοντα. Επιπλέον, το γεγονός ότι διαπραγματευόμαστε το θέμα του ρατσισμού «υπαγορεύει» κατά κάποιο τρόπο τις ομαδικές διεργασίες, γιατί στο πλαίσιο της ομάδας παραμερίζουμε την ατομικότητά μας και διερευνούμε σημεία συνάντησης με τους άλλους, εν προκειμένω τους συμμαθητές μας. Τελικά, οι δύο από τους τρεις πείστηκαν να δοκιμάσουν. Ο ένας, σταθερά προσανατολισμένος στην προετοιμασία για τις γενικές εξετάσεις, επέμεινε στο ατομικό σχήμα και έκρινε ότι δεν έπρεπε να τον πιέσω περαιτέρω.

Το επόμενο βήμα ήταν να διαμορφώσουμε τις ομάδες. Εδώ άφησα την πρωτοβουλία στους μαθητές με το σκεπτικό ότι είναι ήδη εξοικειωμένοι με τέτοιες κατανομές και σχήματα. Πράγματι, η διαμόρφωση των ομάδων υπήρξε εύκολη, γρήγορη και ανώδυνη. Καταλήξαμε σε οκτώ διμελείς και τριμελείς ομάδες, όπως προέβλεπε ο αρχικός σχεδιασμός και διευκόλυνε η υπάρχουσα υποδομή του εργαστηρίου. Τους επεσήμανα ότι μπορούν να προετοιμάσουν, αν θέλουν, το κείμενό τους ανατρέχοντας στη βιβλιοθήκη του [wiki](#) μας. Συμφωνήσαμε να γράψουν τα κείμενά τους στον επεξεργαστή, να γίνει ηλεκτρονική διόρθωση και τροποποίηση των αρχικών κειμένων και στη συνέχεια ανάρτηση στο wiki.

Β' φάση: παραγωγή και διόρθωση κειμένων στο εργαστήριο της πληροφορικής, εργασία σε ομάδες, 01/04/2013 (2 ώρες) και 08/04/2013 (1 ώρα)

Οι επόμενες τρεις διδακτικές ώρες (ένα συνεχόμενο δίωρο και η πρώτη ώρα από το επόμενο δίωρο) διατέθηκαν για την παραγωγή και διόρθωση των κειμένων. Κατά το πρώτο δίωρο οι ομάδες κατέλαβαν τις θέσεις τους στους σταθμούς εργασίας και

επεξεργάστηκαν το αντίστοιχο [φύλλο εργασίας](#). Σε κάθε ομάδα αντιστοιχούσε διαφορετικό παραδοτέο. Το συγκεκριμένο σενάριο προβλέπει έξι διαφορετικά φύλλα εργασίας. Σε κάθε φύλλο δίνεται ως αφετηρία ένα κείμενο, το οποίο θίγει μια όψη του ρατσισμού (λ.χ., φυλετικός, εθνικός, κοινωνικός κτλ.) και ζητείται ως παραγόμενο ένα άλλο κείμενο που διαλέγεται με το πρώτο. Οι μαθητές καλούνται να υιοθετήσουν συγκεκριμένο ρόλο και οπτική γωνία, βάσει των οποίων ερμηνεύουν το φαινόμενο και το παρουσιάζουν.

Ειδικότερα: Η [επιστολή](#) του προέδρου της αφγανικής κοινότητας προς τον Έλληνα πρωθυπουργό μεταγράφεται σε επιστολή μαθητή, κατοίκου του Αγ. Παντελεήμονα, που ζει από κοντά περιστατικά βίας και ρατσιστικών εκδηλώσεων, τα οποία καλείται να σχολιάσει στην επιστολή του. [Το τρίτοπρόσωπο αφήγημα](#) για τη ζωή μιας μετανάστριας στην Ελλάδα μεταγράφεται σε επιστολή της ίδιας προς τον γιο της, που έχει να τον δει δέκα χρόνια. [Το βίντεο](#) για τους ανθρώπους με κινητικά προβλήματα μεταγράφεται σε προσωπική αφήγηση. [Τα βίντεο](#) για τον σχολικό εκφοβισμό σε ημερολόγιο (του θύματος ή του θύτη ή του παρατηρητή) ή σε άρθρο σχετικό με το φαινόμενο. [Το κόμικ](#) για τις δύο διαφορετικές στιγμές από την καθημερινότητα του Ξενοφοβίδη σε ημερολόγιο ή, εναλλακτικά, σε άρθρο σχετικό με τα στερεότυπα και τις προκαταλήψεις. Αναλόγως, [το κόμικ](#) για την προκατειλημμένη στάση ενός άντρα υπαλλήλου απέναντι στη νέα προϊσταμένη μεταγράφεται σε ομιλία της νέας προϊσταμένης προς τους άντρες υφιστάμενους ή, εναλλακτικά, σε άρθρο σχετικά με τη θέση της γυναίκας.

Ενημέρωσα τους μαθητές ότι τα προσδοκώμενα αποτελέσματα είναι όχι μόνο να ασκηθούν στα συγκεκριμένα κειμενικά είδη, αλλά να αναπτύξουν ικανότητες ενσυναίσθησης προσπαθώντας να μπουν στη θέση του Άλλου και να εκφραστούν, όπως πιθανόν θα εκφραζόταν εκείνος/η. Αυτά θα καθορίσουν και τα κριτήρια της αξιολόγησης των παραγόμενων κειμένων, την ικανότητα δηλαδή των μαθητών να προσαρμόσουν τον λόγο τους στην περίπτωση επικοινωνίας, ανάλογα με το είδος του

κειμένου, το πρόσωπο που γράφει/μιλά, τους αποδέκτες και τον σκοπό για τον οποίο γράφει/μιλά. Η προσαρμογή του λόγου σχετίζεται με όλες τις επιλογές που θα κάνουν ως προς: α) το είδος των πληροφοριών σε σχέση και με την οπτική γωνία που υιοθετούν, β) την οργάνωση αυτών όχι μόνο σε προτασιακό/συντακτικό επίπεδο αλλά και σε σχέση με τη γραμματική που υπαγορεύει το αντίστοιχο κειμενικό είδος, γ) την επιλογή λεξιλογίου και ύφους σε σχέση με τον γράφοντα/ομιλητή, τους αποδέκτες και τον σκοπό (προβληματισμός, συγκίνηση, χιούμορ, καταγγελία, πειθώ κτλ.).

Ο υπολογιστής, στη φάση αυτή, αξιοποιήθηκε ως μέσο πρακτικής γραμματισμού τόσο για την ανάγνωση των ηλεκτρονικών/ψηφιακών κειμένων (αφετηρίας) όσο και για την παραγωγή των δικών τους. Κατά τη διαδικασία της γραφής πειραματίστηκαν με τα εργαλεία και τις αντίστοιχες εντολές, τις προσθαφαιρέσεις, τις μετακινήσεις και τις εναλλακτικές γραφές. Τους ζήτησα να αποθηκεύσουν τα κείμενά τους στον ψηφιακό φάκελο τάξης, που είχα δημιουργήσει στην επιφάνεια εργασίας του server, ώστε με το πέρας του δίωρου να πάρω τα κείμενά τους σε ψηφιακή μορφή και να κάνω τις απαραίτητες επισημάνσεις και διορθώσεις.

Οι ομάδες εργάστηκαν με κέφι και χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα. Η εισαγωγική φάση είχε βοηθήσει στη διαμόρφωση ενός θετικού κλίματος και δεν υπήρξαν φαινόμενα αμηχανίας και δυσπραγίας. Δύο ομάδες δυσκολεύτηκαν στην αρχή να δουν το θέμα με μια άλλη οπτική, την οπτική του άλλου, και χρειάστηκαν τη δική μου συνδρομή για να κινητοποιηθούν και να ξεκινήσουν, αλλά στην πορεία οι αρχικές δυσκολίες ξεπεράστηκαν. Οι περισσότερες ομάδες δεν ολοκλήρωσαν με το τέλος του δίωρου και γι' αυτό συμφωνήσαμε να διαθέσουμε μία ακόμα ώρα, για να συμπληρώσουν, διορθώσουν και επιμεληθούν τα κείμενά τους.

Πράγματι, την πρώτη ώρα από το επόμενο δίωρο οι ομάδες διάβασαν τα σχόλια στα κείμενά τους και έκαναν τις απαραίτητες αναθεωρήσεις, βελτιώσεις. Η ανατροφοδότηση στο ψηφιακό περιβάλλον του επεξεργαστή λειτούργησε

αποτελεσματικά και ανέδειξε τη δυναμική του ως προς τη διαδικασία της διόρθωσης, της αναθεώρησης και βελτίωσης του αρχικού κειμένου, πράγμα που δύσκολα επιτυγχάνεται με το χειρόγραφο κείμενο. Επίσης δόθηκε η ευκαιρία να συζητήσουμε με τις ομάδες αμφιλεγόμενα ή προβληματικά σημεία στα κείμενά τους και ενδεχόμενες προτάσεις βελτίωσης, τις οποίες είχαν τη δυνατότητα να εφαρμόσουν άμεσα στα κείμενά τους και να συζητήσουμε, στη συνέχεια, για το τελικό αποτέλεσμα. Μπορεί αυτές οι επισημάνσεις να γίνονται και κατά την παραδοσιακή διόρθωση των χειρόγραφων κειμένων, αλλά δεν υπάρχει η δυνατότητα άμεσης αναθεώρησης.

Παρατίθενται ενδεικτικά, ως τεκμήρια, δύο από τα αρχικά κείμενα αντίστοιχων ομάδων με τα δικά μου σχόλια καθώς και οι βελτιωμένες εκδοχές τους:

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ομάδα Α, εκδοχή 1^η

Η ΑΛΛΗ ΟΨΗ ΤΟΥ ΣΚΗΝΙΚΟΥ

ΠΑΛΙΑ ΚΛΙΣΕ Άρθρο στο οποίο σχολιάζεις τα στερεότυπα και τις προκαταλήψεις σχετικά με τους ρόλους της γυναίκας, τη θέση της στην κοινωνία και, ειδικότερα, στον εργασιακό χώρο. Το άρθρο θα δημοσιευτεί στην ιστοσελίδα του σχολείου σε ειδικό αφιέρωμα («ας μιλήσουμε για το ρατσισμό»). (300 λ.)

Κορίτσια, προσθέστε τίτλο στο άρθρο σας, ο οποίος αντικατοπτρίζει το περιεχόμενό του

Η θέση της γυναίκας στην κοινωνία έχει βελτιωθεί αισθητά σε σχέση με το παρελθόν, ωστόσο η γυναίκα δεν έχει καταζωηθεί πλήρως. Οι γυναίκες και οι άντρες δεν έχουν εξισωθεί ακόμη στους περισσότερους τομείς, παρά τις εξελίξεις και τους αγώνες για ίσα δικαιώματα που έχουν κάνει οι πρώτες στη Δύση. Ο 21^{ος} αιώνας χαρακτηρίζεται κι αυτός από στερεότυπα, προκαταλήψεις και διπλά στάνταρ εις βάρος των γυναικών.

Καταρχάς, η γυναίκα είναι η ηγίσχος της οικογένειας, αφού οι ευθύνες για την ανατροφή και τη φροντίδα των παιδιών, μαζί με τη φροντίδα του νοικοκυριού και την τήρηση των συζυγικών της καθηκόντων πέφτουν πάνω της. Οφείλει συνεχώς να ανταποκρίνεται τέλεια στους ρόλους της νοικοκυράς, της συζύγου και της μητέρας, κάτι που σημαίνει ότι δεν μπορεί να έχει εξωτερικές φιλοδοξίες. Δεν υπάρχει χρόνος και χώρος στο πρόγραμμά της για καριέρα και ενδιαφέροντα. Παράλληλα, ο σύζυγος/σύντροφος/πατέρας έχει σχεδόν πάντα τον τελευταίο λόγο στις αποφάσεις της οικογένειας. Αυτό φυσικά αντιτίθεται στο ότι οι γυναίκες έχουν τον έλεγχο των πραγμάτων. **Η γυναίκα πρέπει να είναι ικανή για όλα μες στο σπίτι και ικανή για τίποτα έξω απ' το σπίτι. Ευριπίδης**

Το «ισχυρό φύλο», από τους πρώτους αγώνες του «ασθενούς» για οικονομική και εργασιακή χειραφέτηση, παρεξήγησε την έννοια της ισότητας. Ουσιαστικά τους βάπτισε «κίνημα φεμινισμού». Ο συγκεκριμένος όρος για πολλούς σημαίνει μισανδρισμός και προσπάθεια ανωτερότητας από τους άνδρες.

Στο χώρο της αγοράς οι άνδρες εργαζόμενοι προτιμούνται. Αν δύο άτομα του αντίθετου φύλου έχουν τα ίδια προσόντα, το πιθανότερο είναι να απορριφθεί η γυναίκα για βιολογικούς λόγους (περίπτωση μελλοντικής εγκυμοσύνης). Υπάρχει μεν προσπάθεια από τον εργασιακό κόσμο να δείξει ότι τα στερεότυπα **καταρρίπτονται**

Το φεμινιστικό κίνημα δεύτερου κύματος ενδιαφέρθηκε βασικά με θέματα όπως η οικονομική ισότητα μεταξύ των φύλων και η ενσκόληση με τα δικαιώματα γυναικείων μειονοτήτων παρά με απόλυτα δικαιώματα όπως το δικαίωμα **λήθους**

Πολύ καλά μέχρις εδώ. Ολοκληρώστε – μην ξεχάσετε να βάλετε επίλογο – και προσθέστε, αν θέλετε και κάποια/ες εικόνα/ες ή ότι άλλο θεωρείτε ότι ταιριάζει στο κείμενό σας.

Σχόλιο [N1]: Γιατί επιλέξατε τέτοιο χρώμα; Νομίζετε ότι ταιριάζει στο άρθρο;

Σχόλιο [N2]: Πώς θα το ενσωματώσετε καλύτερα στο κείμενό σας;

Σχόλιο [N3]: Συμπληρώστε την περίοδο

Σχόλιο [N4]: Συμπληρώστε τις σκέψεις σας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ομάδα Α, εκδοχή 2^η (δημοσιευμένη στο wiki)

ΤΟ ΑΔΕΛΦΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΙΣΧΥΟ ΦΥΛΟ

Η θέση της γυναίκας στην κοινωνία έχει βελτιωθεί αισθητά σε σχέση με το παρελθόν, ωστόσο η γυναίκα δεν έχει καταβιβάσει πλήρως. Οι γυναίκες και οι άντρες δεν έχουν εξισωθεί ακόμη στους περισσότερους τομείς, παρά τις εξελίξεις και τους αγώνες για ίσα δικαιώματα που έχουν κάνει οι πρώτες στη λίσπη. Ο 21^{ος} αιώνας χαρακτηρίζεται κι αυτός από στερεότυπα, προκαταλήψεις και διπλά στάνταρ εις βάρος των γυναικών.

Καταρχάς, η γυναίκα είναι η ηγίσκος της οικογένειας, αφού οι ευθύνες για την ανατροφή και τη φροντίδα των παιδιών, μαζί με τη φροντίδα του νοικοκυριού και την τήρηση των συζυγικών της καθηκόντων, πέφτουν πάνω της. Οφείλει συνεχώς να ανταποκρίνεται τέλεια στους ρόλους της νοικοκυράς, της σύζυγου και της μητέρας, κάτι που σημαίνει ότι δεν μπορεί να έχει εξωτερικές φιλοδοξίες, δεν υπάρχει χρόνος και χώρος στο πρόγραμμά της για καριέρα και ενδιαφέροντα. Παράλληλα, ο σύζυγος/σύντροφος/πατέρας έχει σκεδόν πάντα τον τελευταίο λόγο στις αποφάσεις της οικογένειας. Αυτό φυσικά αντιτίθεται στο ότι οι γυναίκες έχουν τον έλεγχο των πραγμάτων. Όπως έχει πει και ο Ευρωπαϊδής «Η γυναίκα πρέπει

ΤΟ ΑΔΕΛΦΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΙΣΧΥΟ ΦΥΛΟ

Η θέση της γυναίκας στην κοινωνία έχει βελτιωθεί αισθητά σε σχέση με το παρελθόν, ωστόσο η γυναίκα δεν έχει καταβιβάσει πλήρως. Οι γυναίκες και οι άντρες δεν έχουν εξισωθεί ακόμη στους περισσότερους τομείς, παρά τις εξελίξεις και τους αγώνες για ίσα δικαιώματα που έχουν κάνει οι πρώτες στη λίσπη. Ο 21^{ος} αιώνας χαρακτηρίζεται κι αυτός από στερεότυπα, προκαταλήψεις και διπλά στάνταρ εις βάρος των γυναικών.

Καταρχάς, η γυναίκα είναι η ηγίσκος της οικογένειας, αφού οι ευθύνες για την ανατροφή και τη φροντίδα των παιδιών, μαζί με τη φροντίδα του νοικοκυριού και την τήρηση των συζυγικών της καθηκόντων, πέφτουν πάνω της. Οφείλει συνεχώς να ανταποκρίνεται τέλεια στους ρόλους της νοικοκυράς, της σύζυγου και της μητέρας, κάτι που σημαίνει ότι δεν μπορεί να έχει εξωτερικές φιλοδοξίες, δεν υπάρχει χρόνος και χώρος στο πρόγραμμά της για καριέρα και ενδιαφέροντα. Παράλληλα, ο σύζυγος/σύντροφος/πατέρας έχει σκεδόν πάντα τον τελευταίο λόγο στις αποφάσεις της οικογένειας. Αυτό φυσικά αντιτίθεται στο ότι οι γυναίκες έχουν τον έλεγχο των πραγμάτων. Όπως έχει πει και ο Ευρωπαϊδής «Η γυναίκα πρέπει να είναι «κανή για όλα μαζί στο σπίτι και κακή για τίποτα έξω απ' το σπίτι».

Το «ισχυρό φύλο», από τους πρώτους αγώνες του «ασθενούς» για οικονομική και εργασιακή κεφαλήτση, παρεξήγησε την έννοια της ισότητας. Οσοστικά τους βάλπισε «κίνημα φεμινισμού». Ο οργανωμένος όρος για πολλούς σημαίνει μισανδρισμός και προσπάθεια αναστροφής σε σχέση με τους άνδρες.

Στο χώρο της αγοράς οι άνδρες εργαζόμενοι προτιμούνται. Αν δύο άτομα του αντίθετου φύλου έχουν τα ίδια προσόντα, το πιθανότερο είναι να απορροφήσει η γυναίκα για βιολογικούς λόγους (περίπτωση μελλοντικής εγκυμοσύνης). Υπάρχει μεν προσπάθεια από τον εργασιακό κόσμο να δείξει ότι τα στερεότυπα καταρρίπτονται, η οποία όμως μένει μόνο στην επιφάνεια. Γιατί, στην ουσία, οι γυναίκες σε υψηλές θέσεις είναι εξαιρετικά σπάνιες περιπτώσεις, ακόμα και σήμερα, ενώ και αυτές αντιμετωπίζονται με δυσπιστία.

Πάντως, είναι στα χέρια της κάθε γυναίκας να διεκδικήσει τα δικαιώματά της, όπως νομίζει πως αυτά καταπιεσμένα. Αυτή η πρωτοβουλία είναι προτίστος τόσο σημαντική όσο και η εδραίωση των κατάλληλων συνθηκών, ώστε να εξαλειφθούν οι διακρίσεις.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ομάδα Β, εκδοχή 1^η

Αγαπητό μου ημερολόγιο,

Σήμερα, Παρασκευή 22 Μαΐου, άλλη μια μέρα σαν όλες τις άλλες. **Εύπνησα το πρωί και πήγα στο σχολείο. Η ώρα, μέχρι να χτυπήσει το κουδούνι, περνούσε αργά και βασιανιστικά.** Το μόνο που ευχόμουν ήταν να μην συμβεί πάλι το ίδιο, δεν το αντέχω άλλο. Την ώρα που καθόμουν αφηρημένη στο θρανίο μου, ο θόρυβος του κινητού μου με απέσπασε. **Το διάβασα διακριτικά για να μην με καταλάβει ο καθηγητής.** Εκείνος ήταν πάλι, **δεν με άφηνε σε ησυχία, απαιτούσε πάλι να βρεθούμε στο διώλεμμα στο πίσω προαύλιο, όπου δεν θα μας έβλεπε κανείς.** Το σκέφτηκα για κανένα πεντάλεπτο, αλλά ο χρόνος πίεζε και έπρεπε να απαντήσω. Η απειλή του ήταν **προφανέστατη**· εάν δεν πήγαινα θα με σκότωνε. Φοβόμουν, δεν μπορούσα να κάνω κάτι άλλο παρά μόνο να **το δεχθώ.** Έφτασε η ώρα, το κουδούνι χτύπησε και εγώ με δισταγμό μάζεψα τα πραγματά μου για να τον συναντήσω. Καθώς πλησίαζα στον τόπο του ραντεβού, μπορούσα να διακρίνω τη φιγούρα του, το ίδιο **αρενωπό** αγόρι που με κακοποιούσε σωματικά και σεξουαλικά, εδώ και δύο ολόκληρα χρόνια. Έφτασα και τα μάτια του καρφώθηκαν επάνω μου. Με τράβηξε δύτλα του με μανία, λες και ήταν αγρίμι. Τα χέρια του απλώθηκαν σε όλο μου το σώμα. Άρχισε να με χαιδεύει και να μου λέει πόσο πολύ με θέλει και με αγαπάει. Ήθελα να πεθάνω, **σιχάθηκα τον ίδιο μου το εαυτό.** Δεν άντεξα κι έκανα πάλι το ίδιο λάθος, αντιστάθηκα. Αυτό τον εξαγρίωσε, άφησε τα χάρδια και άρχισε να με χτυπάει μανιωδώς. Αυτή τη φορά παρατήρησα ότι δεν είχε φέρει το σουγιά που πάντα φύλαγε στην τσέπη του, αυτό με ανακούφισε λιγάκι· κάτι ήταν και αυτό. Μάταια αντιστάθηκα, το αποτέλεσμα δεν άλλαξε, **με είχε κακοποιήσει ξανά.** Για σήμερα το μαρτύριο μου τελείωσε και με μεγάλη δυσκολία πέρασα τη πόρτα του σπιτιού μου. Προσπάθησα πολύ να προσποιηθώ ότι δεν συνέβη τίποτα και ότι ήμουν καλά. Ήμουν χαρούμενη και ικανοποιημένη με τη καθημερινότητα μου, αυτό ήθελα να **του δειξω.** Τελείωσε η ώρα του φαγητού επιτέλους και ανέβηκα πάνω στο δωμάτιο μου. Έβγαλα τα ρούχα και το ψεύτικο χαμόγελό μου και αντίκρισα την πραγματικότητα. Κοιτάχτηκα στον καθρέπτη, το σώμα μου είχε γεμίσει παντού μελανιές. Δεν **μπορούσα** να συγκρατηθώ και ξέσπασα σε κλάματα. Ήθελα τόσο πολύ να ανοιχτώ σε κάποιον, να του πω τι περνώ, αλλά **ήξερα** ότι δεν θα μπορέσω ποτέ να το κάνω, νιώθω φόβο και συγχρόνως ντροπή. Έφτασε η ώρα να κοιμηθώ και με δυσκολία κάθομα στο κρεβάτι από τους πόνους. Ελπίζω να ονειρευτώ μία ήρεμη και φυσιολογική ζωή και κάποτε να μπορέσω να την αποκτήσω. Μέχρι τότε, το μαρτύριο μου συνεχίζεται...

Θα σου γράψω...

Κορίτσι, έχετε βάλει λογοσεχνικές αρετές (μήπως έχετε επηρεαστεί λίγο από τις Πενήντα Αποχρώσεις του Μκρι) Θα σας σεπικωρήσω λέγοντας ότι η ιστορία σας δεν πεθνει τόσο για φαινόμενο σχολικού εκφοβισμού. Γιατί δεν μπορεί να απειράσει αυτό το κορίτσι; Πώς είναι δυνατό κανένας στο προαύλιο να μην έχει παρατηρήσει, δυο ολόκληρα χρόνια, αυτό το αυβάν; Το αρρενωπό αγόρι που κεντησε ίσσεβουολιέ αυτό το κορίτσι μας βάζει σκέψεις για τις σσσειδρες επιθυμίες του κορποσιού. Πώς είναι δυνατόν να μην παίρνουν είδηση οι γονιές του, όταν γυρίζει από το σχολείο μωλωπιωμένη; Γιατί δε μιλάει στους γονιές του ή σε κάποιον, εφόσον τόσο πολύ το επιθυμεί; Γιατί αισθάνεται τέτοιο φόβο και ντροπή; Μήπως γιατί κέπως, ενδέχεται, να της αρρέσει;

Σχόλιο [N1]: Αυτό είναι το πλάνο κι αυτό που, βρε κορίτσι. Χρειάζεται να αναφερθείς

Σχόλιο [N2]: Το κουδούνι για το τέλος κέποιος διδασκικής ώρας ή για το τέλος της σχολικής μέρας;

Σχόλιο [N3]: αυτό βρασο το μήνυμα

Σχόλιο [N4]: - δε λέει να μ' αφήσει ήσυχη -

Σχόλιο [N5]: επιλέξε ένα άλλο επίθετο

Σχόλιο [N6]: αποδοκώ την εντολή

Σχόλιο [N7]: το αρρενωπό με βάζει σε σκέψεις...

Σχόλιο [N8]: ένα σισήημα σηςδίας για κε ίνου και για μένα με κυρίεσε.

Σχόλιο [N9]: διορθώστε το ορθογραφικό λάθος

Σχόλιο [N10]: κακοποιήσε - αόριστος

Σχόλιο [N11]: Σε ποιους;

Σχόλιο [N12]: Μπόρεσε - οόριστος

Σχόλιο [N13]: ξέρω

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ομάδα Β, εκδοχή 2^η (δημοσιευμένη στο wiki)

εξ. φόβος και ντροπή

Αγαπητό μου ημερολόγιο.

Σήμερα, Παρασκευή 22 Μαΐου, όλη μια μέρα σαν όλες τις άλλες. Η ώρα, μέχρι να χτυπήσει το κουδούνι της τελευταίας ώρας, περνούσε αργά και βραδυνικά. Το μόνο που ερχόμουν ήταν να μη σημείει πάλι το ίδιο, δεν το άντεχα πια. Ενώ καθόμουν ασηρμένη στο θρανίο μου, ο θόρυβος του κλητύου μου με απείσπασε. Διάβασα το μήνυμα διακριτικά για να μην με καταλάβει ο καθηγητής. Εκείνος ήταν πάλι, δεν με άφηγε σε ησυχία, απαιτούσε να βρεθώ με το σχολείο, για μια ακόμα φορά, στο πίσω προαύλιο, όπου δε θα με έβλεπε κανείς. Το σκέφτηκα για κανένα νευτώνειο, αλλά ο χρόνος πεζξ και άφρασε να απαντήσω. Η απωλή του ήταν προφανής, εάν δεν πήγαινα θα με ακούσουν. Φοβόμουν, δεν μπορούσα να κάνω κάτι άλλο παρά μόνο να απασχολώ την κινητή. Έφτασε η ώρα, το κινητό μου χτύπησε και εγώ με διαταγμό μάζεψα τα πράγματά μου για να τον συναντήσω. Καθώς πλησίαζα στον τόπο του ραντεβού, μπορούσα να διακρίνω τη φιγούρα του, το ίδιο αγόρι που με κοιτούσε σωματικά και σεξουαλικά, εδώ και δυο αλόκληρα χρόνια. Έφτασα και τα μάτια του κοίταζα πάνω μου. Με τράβηξε κοντά του με μονιά, λες και ήταν αγόρι. Το χέρι του απλώθηκε σε όλα μου το σώμα. Άρχισε να με χαϊδεύει και να μου λέει πόσο πολύ με βόλεο και με αγαπάει. Ηβλο να ποθούν, ένα σίσθημα αγέλας για εκείνον και για εμένα με κυρίασε. Δεν άντεξα κι άκουα πάλι το ίδιο λάθος, αντιστάθηκα. Αυτό τον ελαφρύσε, άφησε το χέρι και άρχισε να με χτυπάει μανιωδώς. Μότοια αντιστάθηκα, το αποτέλεσμα δεν άλλαξε, με κοιτούσε Εσπός. Για σήμερα το μαρτύριο μου τελείωσε και με μεγάλη δυσκολία πέρασα τη πόρτα του σπυτιού μου. Προσπάθησα πάλι να προσποιηθώ ότι δε συνέβη τίποτα και ότι ήμουν καλά. Φαινόμουν χαρούμενη και ικανοποιημένη με τη καθημερινότητα μου, αυτό ήθελα να δείλω στους γονείς μου. Ήθελα να ήρω τον φρενητό επιπέλους και ανήφορα πάνω στο δωμάτιο μου. Ίβγαλα τα ρούχα και το φέσιτο χαμόγέλο μου και σπυκίρασε την πραγματικότητα. Καλύπτηρα στον καθρέπτη, το σώμα μου άνοι γέμισο παντού μαλανάς, δεν μπόρεσα να συγκρατηθώ και έβλασα σε κλάματα. Βόλω τόσο πολύ να αναχτή σε κάπσο, να του πω τι περνάω, αλλά ξέρα ότι δε θα μπορούσα ποτέ να το κάνω, ναίλω φόβο και συγχρόνως ντροπή. Έφτασε η ώρα να κοιμηθώ και με δυσκολία κάθομα στο κρεβάτι από τους πόνους. Ελπίζω να ανερκευτώ μία ημερή και φυσιολογική ζωή που κάποτε ίσως μπόρεσω να την αποκτήσω. Μέχρι τότε, το μαρτύριο μου συνεχίζεται...

Αγαπητό μου ημερολόγιο.

Σήμερα, Παρασκευή 22 Μαΐου, όλη μια μέρα σαν όλες τις άλλες. Η ώρα, μέχρι να χτυπήσει το κουδούνι της τελευταίας ώρας, περνούσε αργά και βραδυνικά. Το μόνο που ερχόμουν ήταν να μη σημείει πάλι το ίδιο, δεν το άντεχα πια. Ενώ καθόμουν ασηρμένη στο θρανίο μου, ο θόρυβος του κλητύου μου με απείσπασε. Διάβασα το μήνυμα διακριτικά για να μην με καταλάβει ο καθηγητής. Εκείνος ήταν πάλι, δεν με άφηγε σε ησυχία, απαιτούσε να βρεθώ με το σχολείο, για μια ακόμα φορά, στο πίσω προαύλιο, όπου δε θα με έβλεπε κανείς. Το σκέφτηκα για κανένα νευτώνειο, αλλά ο χρόνος πεζξ και άφρασε να απαντήσω. Η απωλή του ήταν προφανής, εάν δεν πήγαινα θα με ακούσουν. Φοβόμουν, δεν μπορούσα να κάνω κάτι άλλο παρά μόνο να απασχολώ την κινητή. Έφτασε η ώρα, το κινητό μου χτύπησε και εγώ με διαταγμό μάζεψα τα πράγματά μου για να τον συναντήσω. Καθώς πλησίαζα στον τόπο του ραντεβού, μπορούσα να διακρίνω τη φιγούρα του, το ίδιο αγόρι που με κοιτούσε σωματικά και σεξουαλικά, εδώ και δυο αλόκληρα χρόνια. Έφτασα και τα μάτια του κοίταζα πάνω μου. Με τράβηξε κοντά του με μονιά, λες και ήταν αγόρι. Το χέρι του απλώθηκε σε όλα μου το σώμα. Άρχισε να με χαϊδεύει και να μου λέει πόσο πολύ με βόλεο και με αγαπάει. Ηβλο να ποθούν, ένα σίσθημα αγέλας για εκείνον και για εμένα με κυρίασε. Δεν άντεξα κι άκουα πάλι το ίδιο λάθος, αντιστάθηκα. Αυτό τον ελαφρύσε, άφησε το χέρι και άρχισε να με χτυπάει μανιωδώς. Μότοια αντιστάθηκα, το αποτέλεσμα δεν άλλαξε, με κοιτούσε Εσπός. Για σήμερα το μαρτύριο μου τελείωσε και με μεγάλη δυσκολία πέρασα τη πόρτα του σπυτιού μου. Προσπάθησα πάλι να προσποιηθώ ότι δε συνέβη τίποτα και ότι ήμουν καλά. Φαινόμουν χαρούμενη και ικανοποιημένη με τη καθημερινότητα μου, αυτό ήθελα να δείλω στους γονείς μου. Ήθελα να ήρω τον φρενητό επιπέλους και ανήφορα πάνω στο δωμάτιο μου. Ίβγαλα τα ρούχα και το φέσιτο χαμόγέλο μου και σπυκίρασε την πραγματικότητα. Καλύπτηρα στον καθρέπτη, το σώμα μου άνοι γέμισο παντού μαλανάς, δεν μπόρεσα να συγκρατηθώ και έβλασα σε κλάματα. Βόλω τόσο πολύ να αναχτή σε κάπσο, να του πω τι περνάω, αλλά ξέρα ότι δε θα μπορούσα ποτέ να το κάνω, ναίλω φόβο και συγχρόνως ντροπή. Έφτασε η ώρα να κοιμηθώ και με δυσκολία κάθομα στο κρεβάτι από τους πόνους. Ελπίζω να ανερκευτώ μία ημερή και φυσιολογική ζωή που κάποτε ίσως μπόρεσω να την αποκτήσω. Μέχρι τότε, το μαρτύριο μου συνεχίζεται...

Θα σου γράψω...

Επιστροφή: [Η σελίδα των νέων](#)

Γ' φάση: συζήτηση και αναστοχασμός στην ολομέλεια με αφορμή τα κείμενα των μαθητών, εργαστήριο πληροφορικής, 08/04/2013 (1 ώρα) και 15/04/2013 (1 ώρα)

Αφιερώσαμε δύο ακόμα διδακτικές ώρες (όχι συνεχόμενες) για συζήτηση στην ολομέλεια με αφορμή τα κείμενά τους. Την πρώτη από τις δύο ώρες ο εκπρόσωπος της ομάδας που έγραψε ημερολόγιο («Δύο μέρες από τη ζωή του κου Ξενοφοβίδη») ανάγνωσε την εργασία της ενώπιον των συμμαθητών του. Οι μαθητές είχαν τη δυνατότητα να διαβάσουν το κείμενο στο wiki και να προσέξουν σημεία που τυχόν τους διέφυγαν από την ανάγνωση. Με αφορμή το συγκεκριμένο κείμενο προκλήθηκε μια ενδιαφέρουσα συζήτηση σχετικά με τα αισθήματα ξενοφοβίας και αν αυτά μπορούν – και πώς – να μεταβληθούν. Αρχικά, αρκετοί μαθητές σχολίασαν θετικά το κείμενο των συμμαθητών τους, χωρίς όμως να εμβαθύνουν στις παρατηρήσεις τους και να τεκμηριώσουν επαρκώς τα σχόλιά τους. Η συζήτηση άναψε όταν ένας μαθητής τόλμησε να παρατηρήσει ότι το κείμενο στερείται πειστικότητας: «δεν μπορεί ο ίδιος άνθρωπος, που στην πόλη του απεχθάνεται την παρουσία των ξένων, ειδικά αυτών που κατοικούν και κινούνται πέριξ της πλατείας Ομονοίας, όταν πηγαίνει ως τουρίστας στην Ινδία, να αλλάζει ξαφνικά στάση απέναντι σ' αυτούς που αρχικά απεχθανόταν». Η παρατήρηση ήταν αρκετή για να κινητοποιηθούν οι μαθητές, όχι μόνο αυτοί που έγραψαν το κείμενο, προσπαθώντας να δώσουν πειστικές απαντήσεις. Έτσι μας δόθηκε η ευκαιρία να συζητήσουμε τις αιτίες της ξενοφοβίας, να διαχωρίσουμε τον κρυμμένο από τον απροκάλυπτο ρατσισμό, τις μεθόδους και εκδηλώσεις βίας, την ενδεχόμενη μεταβολή της ψυχολογίας αυτού που ενοχλείται με την παρουσία των ξένων στη χώρα του, ενώ ως τουρίστας τους βλέπει σαν εξωτικό θέμα και θέαμα, σαν τουριστική ατραξιόν και αν αυτό δηλώνει ουσιαστική μετατόπιση ή απλώς διαφορετική ψυχολογική στιγμή.

Θετικά σχόλια εκφράστηκαν για την επιλογή των φωτογραφιών που πλαισιώνουν το κείμενο, γιατί κατά τη γνώμη των μαθητών αποδίδουν τη ματιά του κου Ξενοφοβίδη σε δύο διαφορετικές στιγμές της ζωής του: α) όταν περπατά στους

δρόμους της πόλης του και βλέπει το συρφετό των ξένων που του προκαλεί απέχθεια – «θα μπορούσαν όμως να προκαλούν και αισθήματα οίκτου ή συμπάθειας» είπαν κάποιοι μαθητές – και β) όταν περπατά ως τουρίστας στην Ινδία και βλέπει μόνο όσα θέλει να δει (το εξωτικό) με τη ματιά του τουρίστα.

Το κείμενο των μαθητών που προκάλεσε συζήτηση αναρτημένο στο wiki

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

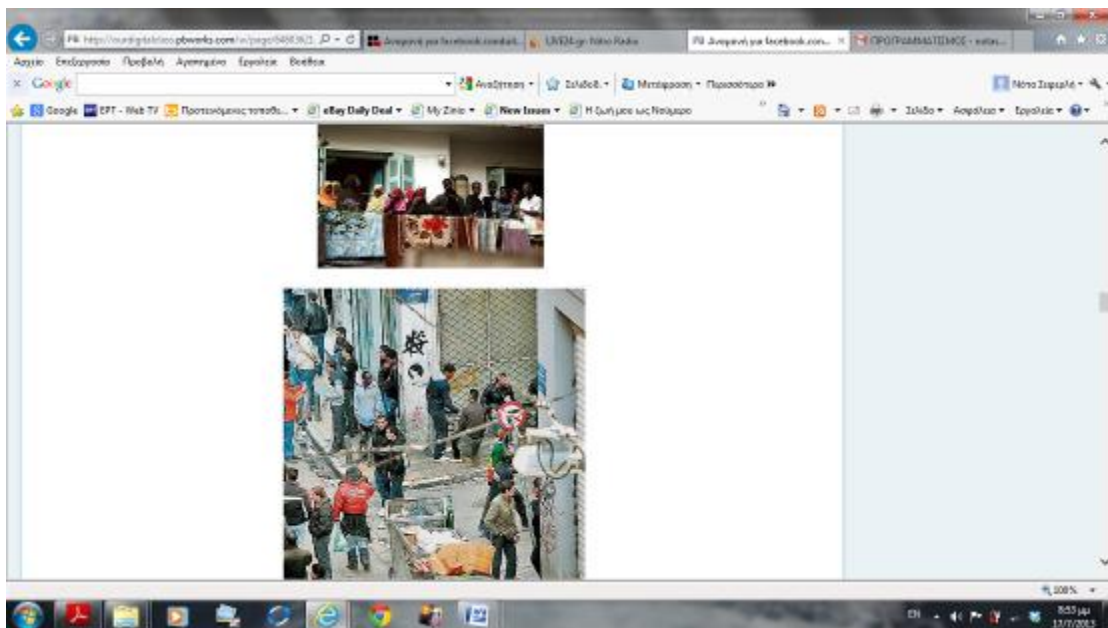

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Τη δεύτερη ώρα η συζήτηση εστιάστηκε στα συμπεράσματα που προέκυψαν από την όλη διαδικασία. Άξονες συζήτησης ήταν: α) πόσο επιτύχαμε τον στόχο μας, υιοθετώντας μια διαφορετική οπτική γωνία, να μπούμε στη θέση του άλλου και β) πόσο ανταποκριθήκαμε στο ζητούμενο είδος κειμένου. Τα παιδιά είπαν ότι, ενώ αρχικά οι στόχοι τους φάνηκαν απαιτητικοί, ιδιαίτερα ο πρώτος, με τη συζήτηση στο πλαίσιο της ομάδας μπόρεσαν να ανταποκριθούν και ως προς τη μετατόπιση της οπτικής γωνίας και ως προς το ζητούμενο είδος κειμένου. Η συνολική εμπειρία υπήρξε γι' αυτά δημιουργική και ουσιαστική.

Στη συνέχεια διατύπωσαν επιμέρους σχόλια: τους συγκίνησαν ιδιαίτερα τα κείμενα «Η Ναταλία από το Γκάμπροβο στέλνει επιστολή στο γιο της» και «Καθλωμένος στο αμαξίδιο»: τους κινητοποίησαν τα κείμενα «Άγιος Παντελεήμων: επιστολή μαθητή, κατοίκου της περιοχής» και «Παρατηρώντας τον σχολικό εκφοβισμό», επειδή απαντούν στο ερώτημα αν η αδράνεια του παρατηρητή-μαθητή απέναντι σε εκδηλώσεις βίας και ρατσισμού αποτελεί την ενδεικνυόμενη στάση· τέλος, προβληματίστηκαν για το κείμενο «Φόβος και ντροπή» (βλ. τεκμήρια Β' φάσης, ομάδα Β) που αναφέρεται στον σχολικό εκφοβισμό με τη μορφή της

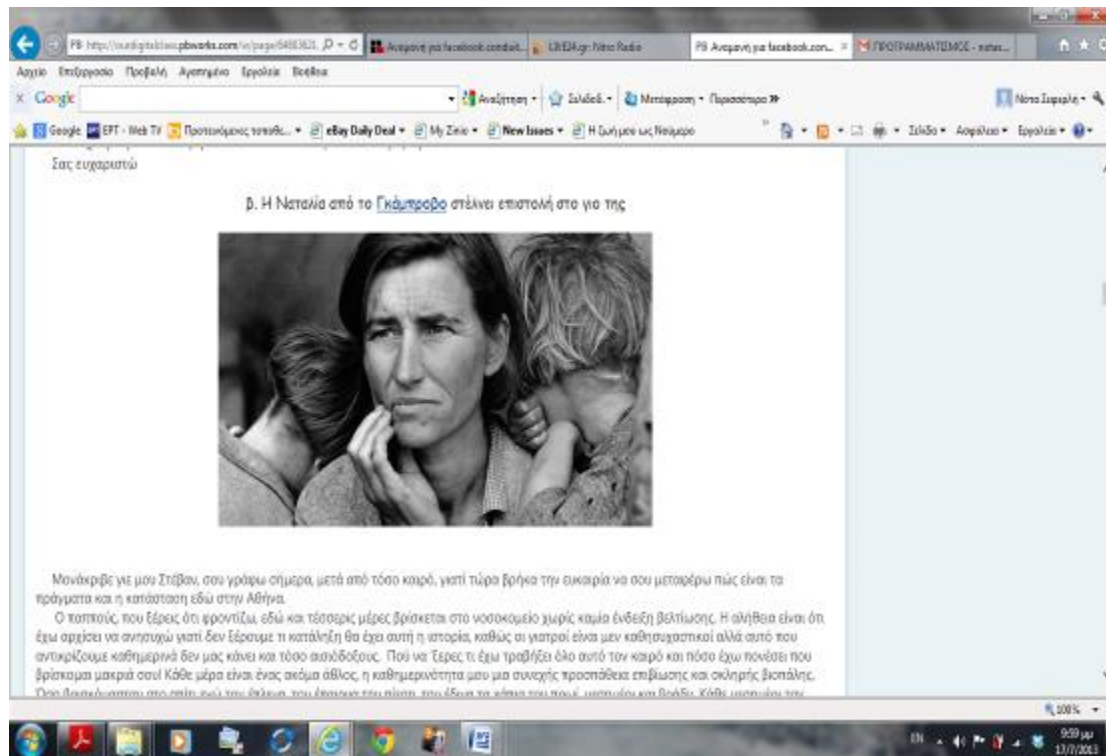
σεξουαλικής παρενόχλησης. Με αφορμή το ερώτημα αν το συγκεκριμένο περιστατικό αποτελεί εκδήλωση ρατσισμού, συζητήσαμε για τη στάση του κοριτσιού, αν συνεργεί με τη σιωπή της, και τη στάση του περιβάλλοντος που μοιάζει να μην έχει αντιληφθεί ή να μη θέλει να αντιληφθεί τι συμβαίνει. Εξετάζοντας τα επιμέρους χαρακτηριστικά του περιστατικού: το θύμα, το θύτη, την άγνοια, τη σιωπή, ένοχη ή μη, την αδράνεια ή και αδιαφορία του περιβάλλοντος, διαπιστώσαμε ότι τα χαρακτηριστικά αυτά τα εντοπίζουμε σχεδόν πάντα σε εκδηλώσεις βίας, ανεξάρτητα από το αν αυτές μπορούν να θεωρηθούν ρατσισμός ή όχι.

Ενδιαφέρον ήταν, επίσης, ότι αναπτύχθηκε μια μορφή αναστοχασμού. Η ομάδα που υποδύθηκε τον δεκαεξάχρονο μαθητή, κάτοικο του Αγίου Παντελεήμονα, έκρινε, διαβάζοντας το κείμενό της, ότι θα μπορούσε να αφηγηθεί στην αρχή ένα συγκεκριμένο περιστατικό βίας, το οποίο θα αποτελούσε την αφορμή για προβληματισμό και σκέψεις στη συνέχεια. Η δημοσιοποίηση των κειμένων, οι δεύτερες αναγνώσεις και η συζήτηση για τα κείμενα αυτά βάζει τα παιδιά στη διαδικασία να σκεφτούν για τη γραφή, το αποτέλεσμα και την πρόσληψη των κειμένων από τους αποδέκτες που δεν είναι πλέον μόνο ο φιλόλογος-διορθωτής.

Επιπλέον τεκμήρια από την εφαρμογή

Α. Τα κείμενα που συγκίνησαν

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

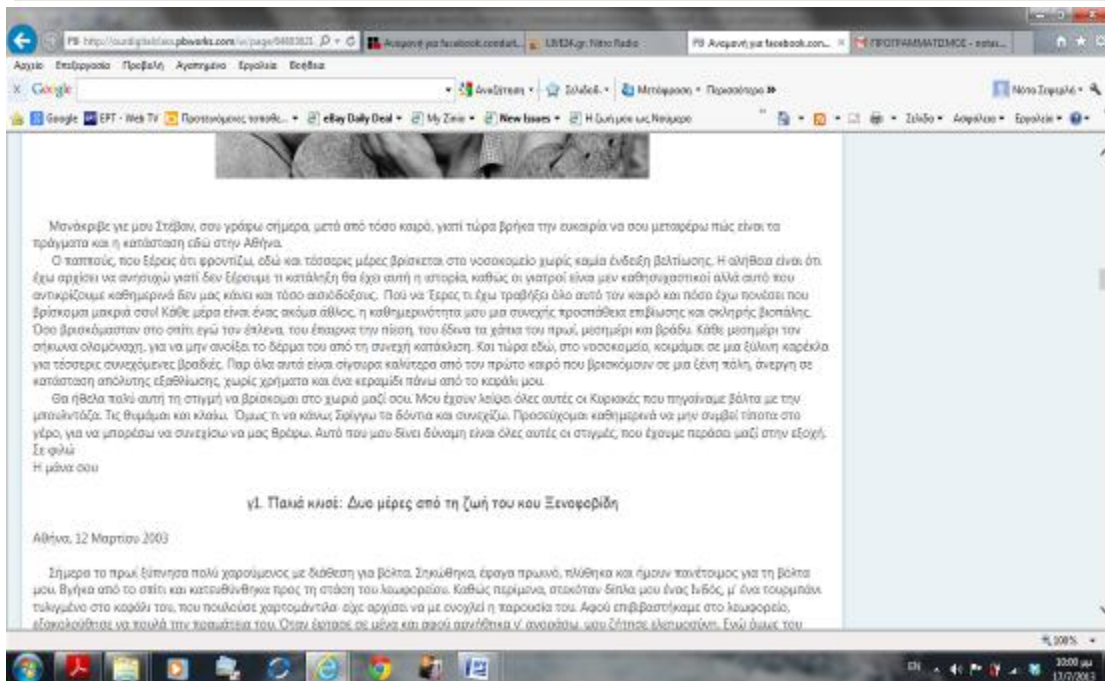

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Μανόβριβε για μου Στάβον, σου γράφω σήμερα, μετά από τόσο καιρό, γιατί τώρα βρήκα την ευκαιρία να σου μεταφέρω πώς είναι τα πράγματα και η κατάσταση εδώ στην Αθήνα.

Ο παππούς που έβρισε ότι φρονιμάς, εδώ και τόσους μήνες βρίσκεται στο νοσοκομείο χωρίς καμία ένδειξη βελτίωσης. Η αλήθεια είναι ότι έχω αρχίσει να ανησυχώ γιατί δεν έβρισε τι καλύτερη θα έβγαζε η ατομική καθώς οι γιατροί είναι μεν καθηγουρατικοί αλλά αυτό που αντιμετωπίζω καθημερινά δεν μ'αρέσει και τόσο αισιόδοξος. Πού να Έξωρα τι έχω τραβήξει όλα αυτά τον καιρό και πόσο έχω πονέσει που βρίσκομαι μακριά σου! Κάθε μέρα είναι ένας ακόμα σπύλος, η καθημερινότητα μου μια συνεχής προσπάθεια επιβίωσης και σκληρής βιοπάλης. Όσο βρισκόμασταν στο σπίτι ενώ τον έπλενα, του έπαιρνα την πίεση, του έδωνα τα χάπια του πρωί, μεσημέρι και βράδυ. Κάθε μεσημέρι τον σηκώνω ολόμυαση, για να μην ανοίξει το δέρμα του από τη συνεχή κατάκλιση. Και τώρα εδώ, στο νοσοκομείο, κοιμάται σε μια ξύλινη καρέκλα για τόσους συνεχόμενες βροχές. Παρά όλα αυτά είναι σίγουρα καλύτερα από τον πρώτο καιρό που βρισκόμασταν σε μια ξένη πόλη, στήριξη σε κατάσταση απόλυτης εθελούσιας, χωρίς χρήματα και ένα κεραμίδι πάνω από το κεφάλι μου.

Οι ήθελα πολύ αυτή τη στιγμή να βρισκόμουν στο χωριό μαζί σου. Μου έχουν λείψει όλες αυτές οι Κυριακές που πηγαίναμε βόλτα με την μπαγιονέτα. Τις θυμάμαι και κλάω. Όμως τι να κάνω Σπύγγω τα δόντια και συνεχίζω. Προσπαθώ να μην συμβαί τίποτα στο γέλιο, για να μπορούμε να συνεχίσω να μας θάρω. Αυτό που μου δίνει δύναμη είναι όλες αυτές οι στιγμές, που έχουμε περάσει μαζί στην εξοχή. Σε φιλώ
Η μάνα σου

γι. Παλάκιος: Δυο μέρες από τη ζωή του κου Ξενοφορίδη

Αθήνα, 12 Μαρτίου 2003

Σήμερα το πρωί έβρισα πολύ χαρούμενος με διάθεση για βόλτα. Σηκώθηκα, έφαγα πρωινό, πλύθηκα και ήμουν πανέτοιμος για τη βόλτα μου. Βγήκα από το σπίτι και κατευθύνθηκα προς τη στάση του λεωφορείου. Καθώς περπατούσα, σπυκόνω δίπλα μου ένας Ινδός, μ' ένα τουρμπάνι τυλιγμένο στο κεφάλι του, που κοίταζε χαρτομάντιλα - είχε αρχίσει να με ενοχλεί η παρουσία του. Αφού επιβεβαιώσαμε στο λεωφορείο, εξακολουθούσε να κοιτάει την παρουσία του. Όταν έλασε σε μένα και αφού ανέβηκα ν' αναζητή, σου ζήτησε διαπραματίας. Ενώ όμως του

δ. Καθηκόμενος στο αμαξίδιο

Είναι πρωί Τετάρτης και στο κατώφλι του διαμερίσματος μου ο ταχυδρόμος μου χτυπάει την πόρτα. Λογαριασμοί ΔΕΗ, ΕΥΔΑΠ, και το χαράτσι... Η καθημερινή μου προετοιμασία γνωρίζω πως θα πάρει χρόνο. Ετοιμάζομαι με δυσκολία, τρώω πρωινό και είμαι έτοιμος να αντιμετωπίσω μια κοινωνία που δεν μπορεί να προσφέρει ούτε τα βασικά. Βγαίνοντας από την παλικοκατοικία, τα καρτοσάκι μου όπως συνήθως, φρακάρει στο απασιμένο πλακάκι του πεζοδρομίου, που τόσα χρόνια έχω ζητήσει ευγενικά να επισκευαστεί και η απάντηση είναι πάντα «από αύριο ξεκινάμε». Μόνο που αυτό το αύριο έχει γίνει πλέον ένα κακόγουστο αστείο. Η ώρα φτάνει 11:00 το πρωί και διασχίζω την Λεωφόρο Μεσογείων. Οι άνθρωποι με κοιτούν περίεργα, δεν καταλαβαίνω γιατί τους φαίνεται αστείο ένας άνθρωπος καθηκόμενος σε αμαξίδιο, λες και παρακαλούν το «Ηαθρονε» στην τηλεόραση. Τώρα που η ώρα είναι 12:00 και εγώ βρίσκομαι ακόμα στην μέση της διαδρομής εξαιτίας της κίνησης στον δρόμο, όπου το φανάρι δεν γίνεται ποτέ πράσινο. Αφού τελικά καταφέρνω να περάσω απέναντι, βρίσκω έναν καλόκαρδο συνάνθρωπο ο οποίος με βοηθά ν' ανέβω στο πεζοδρόμιο, αφού η ράμπα των αναπήρων είχε καταληφθεί από ένα βρατικό οδηγό. Ο χρόνος κινά και αρχίζω να αγχώνομαι ότι δεν θα προλάβω για ακόμη μία φορά. Τελικά φτάνω και διαπιστώνω ότι οι υπάλληλοι της ΔΕΗ είναι σε πορεία διαμαρτυρίας στο Σύνταγμα. Πήγε κιόλας 13:30, οι υπηρεσίες έκλεισαν και εγώ δεν μπόρεσα να πληρώσω αυτό το κράτος που τόσο πολύ με σιμπαδιά. Ήρθε η ώρα της επιστροφής. Ξανά η ίδια διαδικασία, η ίδια ταλαιπωρία, το ίδιο άγχος και ο φόβος μήπως βρεθώ στον δρόμο τοπισμένος. Η ώρα είναι 15:00 και έχω κλείσει οκτώ 4 ώρες στον δρόμο! Η κοιλιά μου γουργουρίζει και παύρω τον Πάνο τηλέφωνο. Δυστυχώς, είναι στην δουλειά και δεν μπορεί να έρθει. Παύρω τον Δημήτρη και έχω να πάει γυμναστήριο. Παιρνω τη Δανάη και έχω να πάει για φάρμακα στην Ερμού. Οπότε και εγώ αποφασίζω να φάω

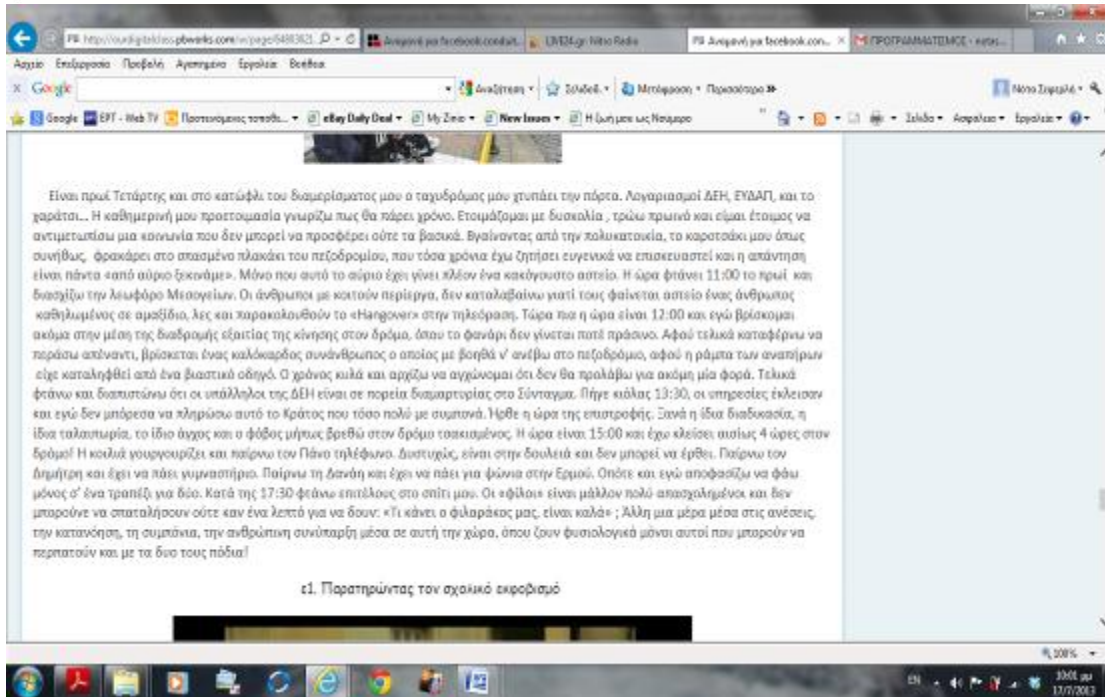
Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Β. Το κείμενο που κινητοποιήσε για τη στάση του παρατηρητή-μαθητή απέναντι στον σχολικό εκφοβισμό

ε1. Παρατηρώντας τον σχολικό εκφοβισμό

Κάθε μέρα, για τα περισσότερα τα παιδιά στο σχολείο, είναι μια διαφορετική μέρα, γεμάτη εκρήξεις. Για μερικά όμως είναι ακόμα μια μέρα φόβου και στεναχώριας. Παρατηρώ στους διαδρόμους παιδιά να καθόνται μόνο τους, να δέχονται χλευασμούς από άλλα παιδιά χωρίς να προσβάλουν την παρομοική αντίσταση. Δεν μπορώ εύκολα να μπω στην θέση τους ούτε να καταλάβω τα αισθήματά τους. Γιατί δε μέλανε ή δεν αντιστάσκοντα; Όμως από την άλλη γιατί δε μαλώω κι εγώ; Ναίλωω ομηγώνια και ντραπέ, όταν παρατηρώ τον σχολικό εκφοβισμό ανάμεσα σε παιδιά που είτε τα γνωρίζω είτε όχι. Παρόλα αυτά πιο μεγάλη ντροπή νιώθω για τα παιδιά που προκαλούν αυτή τη φασαρία. Τους είναι από διαλεγμένη οικογένεια, ίσως έχουν βραβεία κι εκείνα σε παρόμοια θέση.

ΤΡΕΤΗ 2 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

Δεν έχω το θάρρος να μαλώσω για όσα βλάπτω. Τους τους φέρω κι πιο άσχημη θέση. Η κολλητή μου λέει να μην αναστατεύω, δάδι, δε μας αφορά. Όμως αν ήμουν εγώ στη θέση αυτών των παιδιών; Ξ' αυτήν την ερώτηση η κολλητή μου απάντησε: «Έγώ θα το διασολοδαζω, έγω όμως είμαι σε δέλημμα».

ΤΕΤΑΡΤΗ 3 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

Το σποράσισα. Θα μιλώωω. Δεν έβρω τι με ύβησε τελικά σ' αυτήν την πράξη. Τους το ότι κανένα παιδί δεν τολμά να κάνει κάτι, να βοηθήσει με κάποιο τρόπο, δεν μπορώ να περιμένω από τους άλλους, να πρόβουνε αυτό που εγώ σποράσισα. Αν ο καθένας περιμένει από τους άλλους τίποτα δεν μπορεί να διορθωθεί στην κοινωνία.

ΠΕΜΠΤΗ 4 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

Σήμερα το πρωί δεν άφησα να γαβει και άλλος γρόνος, Αφού το συζήτησα με τη μητέρα μου, μίλησα στο διευθυντή του σχολείου. Του είληγα την κατάσταση και πιστεύω, τον παρακίνησα σε δραστηκή παρέμβαση. Ένωωω ανακούφιση και χαρά που βοήθησα το συμπαθητή μου. Αυτός ο ρασισμός πρέπει να σταματήσει. Αξίζει να νιώθουμε όλα καλά μεταξύ μας στο σχολείο.

ε2. Ψόδες και ντροπή

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Γ. Το κείμενο που προκάλεσε αναστοχαστικές διεργασίες

α. Άγιος Παντελεήμων: επιστολή μαθητή, κατοίκου της περιοχής

Όνομάζομαι Νικόλαος Μουρακόπουλος και είμαι κάτοικος του Αγίου Παντελεήμονα. Είμαι 16 ετών και καθημερινά παρατηρώ σκληρές βίαιες στη συνοικία μου. Οι επιθέσεις έχουν ως στόχο κυρίως μετανάστες, πρόσφυγες και άτομα άλλης θρησκείας. Τα περιστατικά αυτά συνεχώς αυξάνονται και παίρνουν τρομακτικές διαστάσεις. Δεν είναι λίγες οι φορές στις οποίες έχω γίνει μάρτυρας αποκρουστικών εικόνων με αιμόφυρους αλλοθνήεις οι οποίοι μεταφέρονται εσπευσμένα στα επείγοντα περιστατικά κάποιου δημόσιου νοσοκομείου.

Κατά τη γνώμη μου οι πράξεις αυτές δεν οδηγούν σε καμία λύση και πρέπει να είναι κατακρηστές από την ελληνική κοινωνία, τη γενέτειρα της δημοκρατίας και της ελεύθερης σκέψης. Προφανώς η βία δεν είναι λύση σε καμία περίπτωση. Το μεταναστευτικό πρόβλημα δεν αντιμετωπίζεται με αυτό τον τρόπο. Το μόνο που έχει επιτευχθεί μέχρι τώρα είναι η όξυνσή του.

Οι περισσότεροι μετανάστες προέρχονται κυρίως από τις χώρες της Μέσης Ανατολής και της Νοτιοανατολικής Ασίας (Ινδία, Μπαγκλαντές, Νεπάλ) και οι περισσότεροι δεν έχουν καθόλου ή μολούιν σπαστά ελληνικά. Και, ερωτώμαι, πώς γίνεται να επιβιώσεις σε μια χώρα στην οποία δεν μπορείς ούτε να επικοινωνήσεις, τόσο μάλλον να δουλέψεις ή να αφομοιωθείς. Οι περισσότεροι από αυτούς έρχονται στην Ελλάδα με στόχο την έξοδο στην Ευρώπη. Αφού λοιπόν αυτό δεν είναι εφικτό, εγκαθίστανται στην Ελλάδα, με αποτέλεσμα

να επιστρατεύουν κάθε μέσο επιβίωσης.

Η ελληνική κυβέρνηση και η ελληνική κοινωνία οφείλει να αποδεχτεί και να φροντίσει αυτήν την ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα. Η αντιμετώπιση του προβλήματος χρειάζεται κατανόηση και υπομονή. Η βία φέρνει μόνο βία και δεν αποτελεί λύση σε κανένα πρόβλημα, είτε κοινωνικοπολιτικό είτε οικονομικό αλλου είδους. Τελικά ο ρατσισμός είναι η καθολική υπαίτιμη του ανδρός και μια ένδειξη ότι δεν έχουμε φτάσει ακόμη στα επίπεδα πολιτισμού που νομίζουμε.

Σας ευχαριστώ

β. Η Νεταλία από το Γκάμπροβο στέλνει επιστολή στο γιο της

ΣΤ. ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Επιθέσεις εναντίον μεταναστών

22/09/2011

Αξιότιμε κύριε Πρωθυπουργέ,

Με αφορμή τα τελευταία περιστατικά ρατσιστικών επιθέσεων, αποφασίσαμε να συντάξουμε την συγκεκριμένη επιστολή προκειμένου να σας ενημερώσουμε σχετικά με τις καθημερινές επιθέσεις σε βάρος προσφύγων και μεταναστών από ακραία στοιχεία. Ειδικότερα, στην περιοχή του Αγίου Παντελεήμονα και στην Πλατεία Αττικής, όπου διαμένουν αρκετοί αιτούντες άσυλο Αφγανικής καταγωγής και όχι μόνο, σημειώνονται καθημερινά βιαιοπραγίες με στόχο τους αλλοδαπούς κατοίκους. Στις περισσότερες περιπτώσεις τα θύματα χρειάστηκε να διακομιστούν στο νοσοκομείο για να τους περιθάλψουν.

Οι ενέργειες αυτές γνωρίζουμε ότι δεν αντιπροσωπεύουν την ελληνική κοινωνία στο σύνολο της, αλλά αντίθετα, αμαυρώνουν και προσβάλλουν την δημοκρατική συνείδηση του φιλόξενου ελληνικού λαού και γι' αυτό θεωρούμε ότι πρέπει να αντιμετωπιστούν άμεσα προτού πάρουν ανυπέρβλητες διαστάσεις. Πιο συγκεκριμένα, από τις αρχές Αυγούστου έως και σήμερα έχει καταγραφεί πλήθος περιστατικών. Ενδεικτικά αναφέρουμε μερικά τα οποία σκιαγραφούν την κρισιμότητα της κατάστασης. Στις 16/8 στην περιοχή του Σταθμού Λαρίσης και επί της οδού Κωνσταντινουπόλεως και ώρα 21:30 ο Αφγανός αιτών άσυλο Αμπντούλ Ραχίμ δέχτηκε ρατσιστική επίθεση εκ μέρους ακροδεξιάς οργάνωσης. Στις 10/9 ο Μορταζά Χοσαινί, 15 ετών, δέχτηκε άγρια επίθεση στον Αγ. Παντελεήμονα και μεταφέρθηκε στο Νοσοκομείο αιμόφυρτος. Στις 8/9 ο Σαϊντ Γολάμ Χοσαινί, 17 ετών, ξυλοκοπήθηκε ενώ περίμενε στο φανάρι απέναντι από την εκκλησία του Αγ. Παντελεήμονα. Στις 10/9 μια ομάδα ατόμων επιβιβάστηκε στο λεωφορείο στη στάση

του Αγ. Παντελεήμονα και ξυλοκόπησαν όσους αλλοδαπούς βρέθηκαν στον δρόμο τους. Ο Μοχτάρ Αλιζαντά, 27 ετών, ήταν ανάμεσα τους και καταγγέλλει το γεγονός. Όλα τα παραπάνω περιστατικά έχουν καταγγεληθεί στην Αστυνομία. Ωστόσο, καμία ενέργεια εκ μέρους της Αστυνομίας δε μας έχει γνωστοποιηθεί μέχρι σήμερα. Οι επιθέσεις των συγκεκριμένων ακραίων ομάδων γίνονται καθημερινά ολοένα και πιο συχνές και άγριες. Στις 16/9, την ώρα που ο Υπουργός Μετανάστευσης του Αφγανιστάν συναντούσε τον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη, κ. Παπουτσή, τρεις Αφγανοί αιτούντες άσυλο δέχτηκαν άγρια επίθεση με δολοφονικές προθέσεις μπροστά στην οικία τους στον Αγ. Παντελεήμονα, οδός Περγάμου 31, με αποτέλεσμα ένας εξ αυτών, ο Ραχμί Αλί, 24 ετών, να διακομιστεί επείγουσα στο Λαϊκό Νοσοκομείο φέροντας βαριά τραύματα από μαχαιριές στο θώρακα. Ακόμη νοσηλεύεται διασωληνωμένος, έχοντας ευτυχώς διαφύγει τον κίνδυνο. Την ίδια στιγμή με διαφορά λεπτών ο Γολαμ Ρεζά 17 ετών δέχτηκε άγρια επίθεση και μεταφέρθηκε στο νοσοκομείο ΚΑΤ με βαριά τραύματα στο κεφάλι. Αφού ο Αφγανός Υπουργός μετανάστευσης και ο Αντιπρόεδρος της Αφγανικής Κοινότητας στην Ελλάδα μετέφεραν το πρόβλημα την ίδια μέρα στον Έλληνα Υπουργό, τονίζοντας τον κίνδυνο που φαίνεται να διατρέχουν ιδιαίτερα οι Αφγανοί στην Ελλάδα, η Αστυνομία για πρώτη φορά συνέλαβε τρεις από τους δράστες της επίθεσης. Πρέπει να σημειωθεί εδώ ότι συμβαίνουν καθημερινά πλήθος παρόμοιων επιθέσεων εις βάρος αλλοδαπών παρ' όλα αυτά, τα θύματα δεν τις καταγγέλλουν.

Το λυπηρό φαινόμενο των επιθέσεων σε συμπολίτες μας διχάζει το κοινωνικό σύνολο σε μια δύσκολη συγκυρία για τη χώρα, που απαιτεί την ενότητα και την αλληλεγγύη. Στην εποχή της οικονομικής κρίσης, οι μετανάστες μπορούν να συμβάλλουν θετικά στο μέτρο που τους αναλογεί, προβάλλοντας την εικόνα της χώρας στο εξωτερικό, αλλά και συμμετέχοντας στην οικονομική ζωή της. Τέτοιου είδους ρατσιστικές επιθέσεις αποτελούν σοβαρή απειλή για την αρμονική συνύπαρξη και την κοινωνική πρόοδο. Δεδομένης της κρισιμότητας της κατάστασης και προτού το πρόβλημα διογκωθεί, ζητάμε την άμεση παρέμβαση των αρμόδιων αρχών για την αποκατάσταση της ενομιμίας, μέσω της άμεσης καταστολής τέτοιων περιστατικών και της απονομής δικαιοσύνης. Κλείνοντας, σας ευχαριστούμε προκαταβολικά για το έργο που επιτελείτε στην υπεράσπιση του κράτους δικαίου και της κοινωνικής συνοχής και ως ενεργοί πολίτες αυτής της χώρας βρισκόμαστε στη διάθεση σας για να συνδράμουμε στο έργο σας με όποιον τρόπο κρίνετε δυνατό.

Με εκτίμηση,

Ο Πρόεδρος της Αφγανικής Κοινότητας στην Ελλάδα

Γ. Μοχαμαντί

Την επιστολή συνυπογράφουν:

Ελληνικό Φόρουμ Προσφύγων

Μ.Κ.Ο Asante

Αφρικανική Ένωση

Κενυάτικη Κοινότητα

Πηγή: <http://www.protagon.gr/?i=protagon.el.8emata&id=8914>

Παραγωγή κειμένου

Ως δεκαεξάχρονος μαθητής και κάτοικος του Αγίου Παντελεήμονα γίνεσαι καθημερινά μάρτυρας ρατσιστικών επιθέσεων σε βάρος προσφύγων και μεταναστών στην περιοχή σου. Συντάσσετε, ως ομάδα, μια επιστολή αξιολογώντας στοιχεία και από την παραπάνω επιστολή, την οποία αποστέλλετε στο ιστολόγιο www.protagon.gr, σχολιάζοντας τα φαινόμενα αυτά από την οπτική γωνία του δεκαεξάχρονου μαθητή. (300 λ.)

2. Σχολική βία

Παρακολουθήστε τα δύο βίντεο που φιλοξενούνται στις παρακάτω ιστοσελίδες:

<http://www.hamogelo.gr/4-1/909/Scholikos-ekfobismos>

<http://www.youtube.com/watch?v=EBEenHZEb74>

Παραγωγή κειμένου

α) Διαλέξτε έναν ρόλο από αυτούς που παρουσιάζονται στα παραπάνω βίντεο και προσπαθήστε να αφηγηθείτε στο ημερολόγιό σας την εμπειρία σας σχετικά με το φαινόμενο της σχολικής βίας, όπως το βιώνετε (από την οπτική του θύματος, του θύτη, του παρατηρητή κτλ.). (300 λ.)

β) Γράψτε ένα άρθρο σχετικά με το φαινόμενο του σχολικού εκφοβισμού, στο οποίο περιγράφετε το φαινόμενο, τα εμπλεκόμενα πρόσωπα-ρόλους, τις επιπτώσεις στα άτομα και τη σχολική κοινότητα και τους τρόπους αντιμετώπισης. Το άρθρο θα δημοσιευτεί στην ιστοσελίδα/wiki του σχολείου σε ειδικό αφιέρωμα («ας μιλήσουμε για το ρατσισμό»). (300 λ.)

3. Κ. Χ. Μύρης, *Δίπτυχο* (Σενάριο για Ντοκιμαντέρ)

Ναταλία από το Γκάμπροβο οδηγούσε μπουλντόζα, όταν στρωνόταν ο δημόσιος δρόμος που τράβαγε προς το βορρά. Ήξερε τότε η μηχανή χρειαζόταν λάδια, τότε τα φρένα ήταν φυρά και θέλαν σφίξιμο μ' ένα γαλλικό κλειδί νούμερο 3, τότε είχαν τα τακάκια φαγωθεί.

Συχνά τις Κυριακές έβαζε στο πίσω κάθισμα της μπουλντόζας το γιο της και τραβούσαν κατά την εξοχή. Στρώναν μέσα στους κατακόκκινους ροδώνες ένα ριγέ τραπεζομάντηλο, ανοίγαν μια κονσέρβα με ροζμπίφ, κόβανε με τα χέρια φρέσκο ψωμί και τρώγαν· ο γιος έπινε λεμονάδα, η Ναταλία σλιμονβίτσα, οινόπνευμα καθαρό. Το βράδυ γύριζαν αργά στο σπίτι.

Η Ναταλία από το Γκάμπροβο έχει δέκα χρόνια στην Αθήνα. Δέκα χρόνια δεν έχει δει το γιο της, παλικάρι σωστό πια. Φροντίζει έναν κατάκοιτο παππού, γνωρίζει με ακρίβεια πώς λειτουργεί το πιεσόμετρο, πόσες σταγόνες πέφτουν στο λεπτό από τον ορρό, πόσα χαπάκια ο παππούς πρέπει να πάρει πρωί, μεσημέρι, βράδυ. Τα στιβαρά της χέρια, που κουμαντάριζαν με μαεστρία την μπουλντόζα δυο και τρεις φορές τη μέρα, σηκώνουν τον παππού από το κρεβάτι μήπως ανοίξει το δέρμα του από την κατάκλιση. Με λεπτούς χειρισμούς απολυμαίνει τον καθετήρα και, κάθε Κυριακή, κατηφορίζει στην Ομόνοια, βρίσκει τον οδηγό του πούλμαν που πάει στο Γκάμπροβο και στέλνει σ' ένα φάκελο κλειστό όλο το βδομαδιάτικο στο γιο της. Γυρίζοντας ανάβει ένα κερί στον Άγιο Θεράποντα και, κάνοντας αργά αργά τον σταυρό της, σιωπηλά προσεύχεται να δώσει ο Θεός να μην πεθάνει ο γέρος.

Περιοδικό *Η Λέξη*, τ. 184, Αφιέρωμα «Μετανάστευση και μετανάστες», σ. 165

Παραγωγή κειμένου

Η Ναταλία από το Γκάμπροβο στέλνει μαζί με το βδομαδιάτικο ένα γράμμα στον γιο της. Αξιοποιήστε στοιχεία της παραπάνω αφήγησης και γράψτε την επιστολή όπως νομίζετε ότι θα την έγραφε η Ναταλία. (300 λ.)

4. Η άλλη όψη του σκηνικού

Παραγωγή κειμένου

Το κόμικ με τίτλο «Η άλλη όψη του σκηνικού» παρουσιάζει δύο όψεις και στάσεις ζωής του κου Ξενοφοβίδη. Αξιοποιώντας τις δύο εικόνες συνθέτετε:

α) Ημερολόγιο στο οποίο, ως κος Ξενοφοβίδης, αφηγείστε τα γεγονότα δύο ημερών από τη ζωή του (1^η και 2^η εικόνα). Προσπαθήστε με τον λόγο να αναδείξετε την αντίθεση στη στάση, στα συναισθήματα, στις απόψεις του κου Ξενοφοβίδη απέναντι σ' αυτό που θεωρεί ξένο και διαφορετικό α) όταν είναι στη χώρα του, β) όταν ως τουρίστας επισκέπτεται μια άλλη χώρα. (300 λ.)

β) Άρθρο στο οποίο σχολιάζετε τα φυλετικά, πολιτισμικά στερεότυπα και προκαταλήψεις του εντόπιου πληθυσμού απέναντι στους αλλοδαπούς, ιδιαίτερα σ' αυτούς που διαφέρουν από μας ως προς το χρώμα, τη θρησκεία, την κουλτούρα. Το άρθρο θα δημοσιευτεί στην ιστοσελίδα/wiki του σχολείου σε ειδικό αφιέρωμα («ας μιλήσουμε για το ρατσισμό»). (300 λ.)

5. Παλιά κλισέ

Παραγωγή κειμένου

Το κόμικ με τίτλο «Παλιά κλισέ» παρουσιάζει την αντιφατική στάση ενός υπαλλήλου απέναντι στις γυναίκες, ιδιαίτερα όταν αυτές αναλαμβάνουν θέσεις ευθύνης σ' έναν εργασιακό χώρο. Αξιοποιώντας το κόμικ, συνθέτετε:

α) Ομιλία (προσχεδιασμένο προφορικό λόγο) την οποία εκφωνεί η νέα προϊσταμένη του τμήματος απευθυνόμενη στους άντρες υφισταμένους της, την πρώτη μέρα που αναλαμβάνει τα καθήκοντά της. (300 λ.)

β) Άρθρο στο οποίο σχολιάζετε τα στερεότυπα και τις προκαταλήψεις σχετικά με τους ρόλους της γυναίκας, τη θέση της στην κοινωνία και, ειδικότερα, στον εργασιακό χώρο. Το άρθρο θα δημοσιευτεί στην ιστοσελίδα/wiki του σχολείου σε ειδικό αφιέρωμα («ας μιλήσουμε για το ρατσισμό»). (300 λ.)

6. Καθηλωμένος στο αμαξίδιο

Παρακολουθήστε το βίντεο ενεργοποιώντας την υπερσύνδεση:

http://www.youtube.com/watch?v=MHoU4bLPDAQ&feature=player_embedded#!

Παραγωγή κειμένου

Αξιοποιώντας το βίντεο, προσπαθήστε να συντάξετε μια προσωπική αφήγηση για μια καθημερινή μέρα όπως την βιώνετε ως άνθρωπος που κινείται με αμαξίδιο σε μια ελληνική πόλη. Ανάλογα με τα συναισθήματα που θέλετε να προκαλέσετε στους αποδέκτες, μπορείτε να επιλέξετε το κατάλληλο ύφος (χιουμοριστικό, καταγγελτικό,

φορτισμένο συναισθηματικά). Η αφήγησή σας θα δημοσιευτεί στην ιστοσελίδα/wiki του σχολείου σε ειδικό αφιέρωμα («ας μιλήσουμε για το ρατσισμό»). (300 λ.)

Z. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Για τις διαφορετικές εκδοχές που μπορεί να λάβει το σενάριο παραπέμπουμε στον αρχικό σχεδιασμό: Παναγιώτα Σεφερλή, *Ας μιλήσουμε για τον ρατσισμό, Νεοελληνική Γλώσσα Β΄ Λυκείου*, 2013.

H. ΚΡΙΤΙΚΗ

Η υιοθέτηση συγκεκριμένου ρόλου και οπτικής γωνίας για την παραγωγή των κειμένων βοήθησε τους μαθητές – όπως παρατήρησαν και οι ίδιοι – να διευρύνουν την εμπειρία τους σχετικά με τα ρατσιστικά φαινόμενα και να επανεξετάσουν στερεότυπες αντιλήψεις. Η συνεργατική γραφή, από την άλλη, τους έδωσε τη δυνατότητα να συζητήσουν και να διαχειριστούν θέματα-προβλήματα, προκειμένου να φέρουν σε πέρας το έργο τους. Η εφαρμογή, ως προς το ζήτημα της συνεργασίας, ανέδειξε μια ποικιλία αντιδράσεων, από τις πιο θερμές και ενθουσιώδεις μέχρι τις πιο συγκρατημένες και αρνητικές. Αυτό μπορεί να προβληματίσει τον εκπαιδευτικό αλλά δεν πρέπει να τον αποθαρρύνει, γιατί έτσι δίνεται η ευκαιρία στην ολομέλεια να συζητηθούν απόψεις σχετικά με τη διδασκαλία και τη μάθηση, να έρθουν στην επιφάνεια εδραιωμένα σχήματα των μαθητών και στερεότυπες αντιλήψεις που χρειάζονται, ίσως, να επανεξεταστούν και αναθεωρηθούν. Τέτοιες αντιδράσεις ήταν λίγο πολύ αναμενόμενες, γιατί οι περισσότεροι μαθητές έχουν παγιωμένα σχήματα για την ατομικότητα της μάθησης και της γραφής – που ενισχύει και ο εξεταστικοκεντρικός χαρακτήρας του ελληνικού σχολείου, ιδιαίτερα στο Λύκειο. Στο σημείο αυτό, όπως έδειξε η εφαρμογή του σεναρίου, οι ΤΠΕ και τα συνεργατικά περιβάλλοντα γραφής και παραγωγής κειμένων μπορούν να υποστηρίξουν

κονστρουκτιβιστικού τύπου μαθησιακές διαδικασίες και να ενισχύσουν την αντίληψη ότι η μάθηση δεν είναι πάντα μια ατομική υπόθεση αλλά και μια συλλογική κατασκευή στο πλαίσιο μιας κοινότητας.

Η δημοσίευση των μαθητικών κειμένων στο wiki της τάξης, εκτός από το γεγονός ότι προσέδωσε στην όλη διαδικασία χαρακτηριστικά αυθεντικής μάθησης (ψηφιακό αφιέρωμα για το ρατσισμό), έδωσε τη δυνατότητα στην κοινότητα της τάξης να διαβάσει και να συζητήσει πάνω στα κείμενα αυτά τόσο ως προς το θέμα του ρατσισμού όσο και ως προς τα κειμενικά χαρακτηριστικά και την πρόσληψή τους από τους μαθητές αναγνώστες. Τα παιδιά διαμόρφωσαν το γλωσσικό-κειμενικό υλικό, το μοιράστηκαν, το διάβασαν, το σχολίασαν. Αν, ωστόσο, εντός σχολικού χρόνου και χώρου το wiki λειτούργησε συνεκτικά, παραμένει ζητούμενο η λειτουργία του ως εικονικής κοινότητας και ως χώρου αλληλεπίδρασης και επικοινωνίας στον εξωσχολικό χρόνο.

Τέλος, η γραφή των κειμένων στον επεξεργαστή βοήθησε τους μαθητές να αντιμετωπίσουν το κείμενό τους με μεγαλύτερο ενδιαφέρον και όχι διεκπεραιωτικά, όπως συνήθως γίνεται με τα χειρόγραφα. Η ηλεκτρονική διόρθωση εκ μέρους της διδάσκουσας τους επέτρεψε να αναστοχαστούν πάνω στα κείμενά τους, να τροποποιήσουν, να αναθεωρήσουν και να βελτιώσουν την αρχική εκδοχή.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Collis, B. & Moonen, J. 2005. *An on-going journey: Technology as a learning workbench*. The Netherlands: University of Twente, Enschede.

Κουτσογιάννης, Δ. 1998. *Περιθώρια δημιουργικής αξιοποίησης των ηλεκτρονικών υπολογιστών στη διδασκαλία του γραπτού λόγου: έρευνα σε μαθητές Α΄ Γυμνασίου*. Διδακτορική διατριβή, Τομέας Γλωσσολογίας, Τμήμα Φιλολογίας, Α.Π.Θ., Θεσσαλονίκη.

Κουτσογιάννης, Δ. 2011. ΤΠΕ και γλωσσική διδασκαλία. Οι τρεις αλληλένδετοι κύκλοι. Στο *Μελέτη για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: Γενικό πλαίσιο και ιδιαιτερότητες*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. Διαθέσιμο στο:

http://www.greeklanguage.gr/sites/default/files/digital_school/p3.1.2_glwssa_bth_mia.pdf [21/3/2013]

Μπαλτά, Β., Μ. Νέζη & Ν. Σεφερλή. 2011. Ψηφιακός γραμματισμός σε περιβάλλον wiki: πειραματικές εφαρμογές παραγωγής λόγου κατά τη διδασκαλία της Νεοελληνικής γλώσσας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Στο Κ. Γλέζου & Ν. Τζιμόπουλος (επιμ.): *Πρακτικά Εργασιών 6^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου των Εκπαιδευτικών για τις ΤΠΕ «Αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στη Διδακτική Πράξη»*, Σύρος, 6-8 Μαΐου 2011.

Χατζησαββίδης, Σ. χ.χ. Ο γλωσσικός γραμματισμός και η παιδαγωγική των γραμματισμών: θεωρητικές συνιστώσες και δεδομένα από τη διδακτική πράξη. <http://users.auth.gr/~sofronis/dimos/docs/ergasia116.pdf> [21.03.2013]